

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:
celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnistvu prejeman:

celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5-50
na mesec 1-90

Izkušnja vsak dan sveder izvenredni nedelje in praznike.

Insertati veljajo: petstopenjska petlet vrsta za enkrat po 14 vin, za dvakrat po 12 vin, za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.
Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserti itd.
to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vplačila naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:
celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6-50
na mesec 2-30

za Nemčijo:

celo leto K 28—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 30—

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna. Upravnistvo: Knaflova ulica št. 5 (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo vabimo na novo naročbo, stare p. n. naročnike pa, katerim je potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času ponovno, da pošiljanje ne preneha in da dobe vse številke.

„SLOVENSKI NAROD“

velja v Ljubljani na dom dostavljen:

Vse leto . . . K 24— | Četrt leta . . . K 6—
Pol leta . . . 12— | En mesec . . . 2—

V upravnistvu prejeman na mesec K 1-90.

Spošiljanjem po pošti v Avstriji velja:

Vse leto . . . K 25— | Četrt leta . . . K 6-50
Pol leta . . . 13— | En mesec . . . 2-30

Za Nemčijo vse leto 28 K. Za Ameriko in druge dežele vse leto 30 K.

Naročba se lahko v vsakim dnevu, a hratu se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne oziramo na dotično naročilo.

Pri reklamacijah naj se navede vedno dan zadnjega plačila naročnine.

List se ustavlja 10. dan po poteku naročnine brez ozira vsakemu, kdor je ne vplačil o pravem času.

Upravnistvo „Slovenskega Naroda“

Državni zbor.

Dunaj, 28. novembra.

Parlamentarna kolesa so se danes vrtela z nenavadno hitrostjo in točnostjo. Zbornica je razpravljala o predlogu poslovnškega odseka, da naj se veljavnost sedanjega provizornega poslovnika podaljša še za eno leto. S poslovnškim vprašanjem smo se pred kratkim obsejše pečali; kakor vsako leto tako je tudi letos predložila vlada osnutek novega pravilnika, ki bi naj odpravil največje formalne zastarelosti parlamentarnega razpravljanja. V parlamentu pa se križa preveč nasprotnih nazorov, preveč dijametralnih tendenc v oziru na opravljanje: reforma razpravljalnih forem je mogoča le v mirnih, konsolidiranih časih. Zato se je poslovnški odsek odločil priporočiti zbornici za enkrat podaljšanje veljave onih provizornih določb, ki jih je kot najnujnejšo reformo v obstrukcijskih bojih pred tremi leti izvedel Kramar - Krekov predlog. — Današnja debata je znamenje, kako splošno se občuti v zbornici potreba ohraniti vsaj dosedanje stanje. Po kratkih izjavah maloštevilno priklasnih govornikov je bil dosednji

provizorij z veliko večino podaljšan še za eno leto. Poslovnški odsek bo imel sedaj čas, da temeljito razpravlja o vladnem načrtu, katere reformatorične tendence obstojajo zlasti v naslednjih točkah: 1. prezidentu je podeliti cenzurno pravico nad interpelacijami; 2. preprečiti je treba vsako zlorabo nujnih predlogov; 3. omejiti je tajna in poimenska glasovanja; 4. prvo branje zakonov naj se v bodoče vrši le na izrecno zahtevo (sklep) zbornice; 5. za razpravo o finančnem zakonu (budgetu) v odseku naj se določi rok; 6. ministrom naj se da pravica odgovarjati na interpelacije tudi pisмено in 7. disciplinarna oblast predsednika naj se razširi in pripusti kot kazni tudi izključenje. V posl. odseku se je že tudi razpravljalo o predlogu, ki statutarjo dolžnost vlade odgovarjati na interpelacije in pričakovati je, da bodo razni spreminjevalni in dodatni predlogi prihajali sedaj, ko je zopet več kot leto časa, od vseh strani. Slovenske stranke se bodo morda vendarle enkrat solidarno potegnile tudi za zahtevo po protokolaranju nemških govornikov, katero je danes poslanec Choc zopet prav ostro poudaril. Za danes je bilo napovedano tudi prvo branje cele vrste vladnih predlogov, toda v dobrem razpoloženju je zbornica te predloge brez nadaljnje razprave odkazala odseku. Med njimi se nahajajo: predloga glede regulacije Donave na Nižnjem Avstrijskem, o stavbnem zastavnem pravu, o društvenem pravu, o razširjenju zavarovanja proti neugodam in boleznim na pomorske ribiše in mornarje in končno o zavarovalni pogodbi. — Na koncu se je nadaljevala razprava Körnerjevega nujnega predloga o zaposlovanju čeških sodnikov, v kateri je končal predlagatelj svoja izvajanja.

Dnevni red zbornice je za tekoči teden jako malo obsežen. V četrtek ne bo seje in če se zbornica odloči odkazati novo uradniško predlogo, ki bo jutri predložena parlamentu brez prvega branja odseku, bo najbrž odpadla tudi petkova seja.

Danes je imela sejo tudi gospodarska zbornica, v kateri so se predstavili novoimenovani ministri ter je sprejela predloge o avstro - srbski konzularni pogodbi, ter o zakonih glede mladinske oskrbi in mladinskega kazenskega prava.

Parlamentu je danes grozila burna epizoda, o kateri smo že brzojavno poročali. Slovenski klerikaleci so hoteli kaznovati proračunski od-

sek za lastno malomarnost, za zamerjanje poslanskih dolžnosti, ki so je zakrivil sam. Odsek jim veselja trompetati in bobnati, s čemur so grozili, ni hotel napraviti: pustil jih je govoriti. In tako je klerikalna akcija napovedana s tolikim pompom končala, kakor pač konča navadni bluff. In da končno tudi pointa ne izostane, sta dr. Šusteršič in dr. Korosec glasovala za prehod v specialno debato to se pravi za proračunski provizorij!! Veliki opozicionaleci, ki se ženirajo, kakor bi vsak hip hoteli pograbit za obstrukcijo piščalke, bobne in trompete — ejhle kot zvesti delavci za vladine zahteve! — Nad tako politiko izrekati sodbo je težavno, ker postopanje slovenskih klerikalcev že več politika ni, je le farsa, katere notranji nagibi spadajo na psihološko polje. — Toda item: proračunski odsek je z 28:10 glasovi sklenil prehod k specialni debati. V vrsto opozicionalecev pa so danes vstopili tudi dalmatinski poslanci, ki so se v posebni seji svojega kluba odločili za opozicionarno politiko. Interesantno je bilo glasovanje čeških članov: Mladočehi niso bili navzoči, agrarci so glasovali za, radikalec proti. — Zvečer se je sestel Enotni češki klub k plenarni seji, ki v trenutku še traja. Poroča pa se, da se bo posrečilo nasprotstvo precej omiliti in vsak globlji razpor preprečiti. Spor z »neodvisnimi« je že poravnal: Masaryk je bil voljen v predsedništvu, Stranysy v parlamentarni komisiji E. č. k. Tudi vprašanje končnega glasovanja o proračunu se bo baje rešilo ugodno. Jutri pričnejo pod dobrimi avspicijami dunajske češko - nemške parlamentarne konference, danes so se sestali prvokrat Rusini in Poljaki, da se posvetujejo o kompromisu glede galicijskega dež. reda, ki bi odpravil vsaj najprej posredna vprašanja med obema narodoma. — V parlamentu vlada danes zopet optimizem.

V proračunskem odseku sta danes govorila dr. Korosec in dr. Šusteršič. Prvi je napadel Čehe, čeh, da so se sprijaznili s Hohenburgerjem. Četudi so Slovenci od svojih slovenskih bratov zapušteni, (!!) so vendar močni dovolj, da se bodo borili za svoje pravice. V tem boju pa ne bodo imeli nobenih oziror. Čeh Udržal je izrekel mnenje, da bi pri ustanovitvi velike delavske stranke v parlamentu Jugoslavlani ne smeli ostati izven kombinacije. Dr. Šusteršič se je izrekel, da zadostuje štiri mesečni budgetni provizorij. Polemi-

ziral je glede priznanja spričeval in diplom zagrebskega vseučilišča, povedal, da tudi on ni zadovoljen z odgovorom justičnega ministra na Ravniharjevo interpelacijo in končno presenetil odsek z naznanilom, da bo njegova stranka glasovala za prehod v specialno debato. Odsek se je na to posvetil specialni debati.

Atentator Njeguš pred sodiščem.

Senzacionalni proces pred dunajsko poroto.

(Izvirno brzojavno poročilo.)

Dunaj, 29. nov.

Z vsemi znaki velikega senzacionalnega dogodka je pričel danes dopoldne pred dunajsko poroto proces proti mlademu dalmatinskemu mizarju Nikolaju Njegušu, katerega je naključje usode privedlo v parlament baš v trenutku, ko je voditelj one stranke, za katero se je mladi Dalmatincev že toliko izpostavljal, za njo toliko agitiral, za njo že tudi trpel, v najostrejših besedah obsojal vladno gospodarsko politiko, katere da kopiji svoje nad ljudstvom izvršene zločine do neznosnih mer. Dr. Adler je eden izmed najslajnejših govornikov parlamenta, pretresljiva slika ljudske bede, ki jo je v svojem govoru razvijal, je ganila tudi one poslušalce, ki so bili povsem na jasnem, da je enostranska in da je strankarsko pobarvana. Mladi Dalmatincev na drugi galeriji pa je zadrževal dih — kar je v tihih urah doma nekdanji premišljeval, kar so se mu zdele nemogoče resnice — glej, tukaj je postalo resnica: kakor kladivo padajo obtožbene besede zastopnika onih idej, ki so se mu zdele na svetu edino pravilne, dobre in bodočnosti vredne. In menil je morda: sedaj, sedaj prepriča voditelj tudi najzagrizenejše sovražnike in nasprotnike in navno srce mizarskega pomočnika je radosti vskipevalo nad pričakovanimi uspehi. Pri tem pa mu je padel pogled na ministrsko klopo. Bila je skoro prazna, le dva: tedajni naučni minister grof Stürgkh in justični minister dr. Hohenburger, katerega je po imenu poznal že dolgo ter mu morda pripisoval svoje prestance politične kazni, in katerega mu je sodrug Pavlin baš na začetku seje še posebej pokazal, sta samevala na svojih sedežih. In z ogorčenjem je fantastični mladenič opazal, kako malo se brigata ta dva moža za obtožbe soc. dem. govornika in baš ko je dr.

Adler postajal najbolj strasten, ko je slikal ljudsko bedo, trpljenje delavstva v najžalostnejših barvah, je zagiral na frivolnih ustnicah justičnega ministra, ki se je sklonil čez klopo ter konversiral s poslancem Primavesijem, zaničljiv nasme. V dalmatinskem mizarju je vskipelo: Kakor blisk je šinila po glavi misel: »Smeješ se naši bedi, ne boš se več!« In pobilskovo, nehoti je segla roka v žep, kjer je tičal ostro nabit, morda le iz otroškega veselja nad bliskajočim se orožjem, kupljeni revolver. Štiri strelji so zadoneli po dvorani...

Danes stoji Nikolaj Njeguš, obtožen poskušene umora na justičnega ministra in prestopka proti telesni varnosti ter orožnega patenta, pred svojimi sodniki. Velika dvorana dunajske porote je nabito polna. Že cel teden pred razpravo so bile vstopnice, glaseče se tokrat na ime, razdane; visoki uradniki, številni parlamentarci, tesno stisnjene vrste domaćih in inozemskih žurnalistov — vse pričakuje z napetostjo vstopa obtoženčevega. Kazensko procesna senzacija prve vrste — dva ministra bodeta zaslišana kot priči, iz daljne domovine obtoženec pride mati, sestra. Komaj prenaša avditorij formalite izžrebanja porotnikov, ki jih resno in z nekako nenavadno »grandezzo« opravlja predsednik porotnega sodišča, dvorni svetnik Wach, znan še iz Frijdingovega procesa.

Obtoženec.

Ob napeti pozornosti vstopa obtoženec Nikolaj Njeguš v dvorano, spremljan od dveh justičnih vojakov ter se skromno postavi pred svoje sodnike; nič anarhističnega, nič predzdrnega ni na njem. Izpod nizkega čela gledajo skoraj dobrodušne oči, majhne sicer in ne preveč inteligentne, velik nos obsenca ustnice, gladka brada niti ne kaže posebne energije. Je li to res besni atentator, ki je hladnokrvno streljal v parlament ter na vprašanje, kaj da je pravzaprav nameraval, ravnotako hladnokrvno odgovoril: »Usmrtiti justičnega ministra!« Niso bila njegova čutila v onem usodepolnem trenutku omotena, da roka ni vedela, kaj dela? Psihijatri pravijo, da ne; Njeguš je delno obremenjen, etično defekten človek, toda zadene ga popolna odgovornost za zločin. Trda roka pravice bo za njim zaprla železna vrata dolgotrajne ječe...

Obtožba.

Z dolgočasno besedo čita zapisnikar obtožnico. Državno pravdnistvo

LISTEK.

Mi imamo.

(Konec.)

Čenča Marina je šla po cesti ter srečala tistega fanta, ki je bil zadolžen do klobuka in je čakal samo na to, kdaj mu pokažejo po svetu.

»Oh, jejmine, Mihec, ti si! Kako je dobro, da te dobim. Nekaj novega ti vem povedati: Za nevesto vem, za bogato, bogato nevesto! Ti ne veš, kako je bogata! Pet tisoč ima! Jejmine, kako si srečen.«

»Zakaj pa, zakaj sem srečen, teta? Samo to mi povejte, zakaj sem srečen?«

»Oh, glej ga, zdaj pa še prša, zakaj je srečen? Samo to ti povem, še vreden nisi takšne sreče, še vreden nisi.«

»Kakšne, kakšne sreče pa, samo to vas prašam,« je prašal Mihec.

»Oh, glej ga! Ali na ušesih sedi, ali si, — ali si, ne vem, kako bi ti rekla! To je vendar več kakor odveč. Ali se ne pojdeš ženit k tisti bogati nevesti? Povej mi, ali ne potrebuješ bogate neveste; ali ne pojdeš po njo, ali nisi ti najbolj zal fant!«

»Seveda je vse res,« je dejal modro Mihec. »Ženit se že pojdem, ženit, ampak — ali bo marala zame tista bogata nevesta? To se zdaj prašaj!«

»Zakaj ne bi marala? To se mi čudno zdi, in ne gre mi v glavo, zakaj ne bi marala?« Silno, silno se je čudila teta Marina.

»Zakaj? Saj veste, zakaj! Kje imam pa vole, konje, plug? Kaj pa je mojega? Oh, teta.«

In na te besede se je čenča Marina hudo, hudo zasmejala.

»Oh, ljubi Mihec, kdo te pa tam pozna v tisti gorjanski vasi? Nihče te ne pozna. Lepo se obleci, pušelj za klobuk, cigaro med zobe, vestijo s srebrnimi gumbi in — ti kar pridi. Pa govori lepo, kako govori, te bom že jaz naučila.«

In lepo, lepo sta se pomenkovali do mraka.

»Ženit si se prišel, praviš,« je prašal oče Lenart našega Miheca. »Ne vem, če bo kaj, ampak le povej! Veš, pri nas smo bogati, o mi imamo!«

»Kaj pa mislite, oče, da sem se prišel ženit s praznimi rokami? O, imamo tudi pri nas dosti blaga. Vsega imamo dovolj in še več. Hišo imam veliko kot grad in dva skednja in tri hleve. Živine pa toliko, da se časih kar zmotim, ko jih štejem.«

»Lepo, to je že lepo, nič ne rečem. Pa vendar! Veš pri nas je vse bolj pogospodski. Pri nas delajo hlapci — tri imam — in dekle — dve imam — zakaj, mi lahko! Z žitom nisem vedel kam, toliko smo pridelali. Samo za mleko dobimo vsak dan po deset goldinarjev —«

»Oh jaz dobim do dvajset,« je pohitil Mihec. »In hlapcev imam pet, dekel je šest, ali devet, vrag bi se za vse brigal!«

»Saj nič ne rečem, in prav vseč si mi! Čakaj no, bom poklical deklin.«

Marička je že čakala in stala pripravljena in lepo nališana, kdaj jo pokliče oče.

Stopila je v hišo navidez v hudi zadregi, vsa rdeča in plaha. Za njo je stopila mati.

»Taka je, no,« je povzel oče Lenart. »Ženina imaš, Marička. Kaj praviš, Marička?«

Nevesta se je prisiljeno zasmejala in pogledala sramežljivo Mihecu v obraz.

»Kar reci, ako ti je všeč,« je pohitela mati. »Kar takoj povej, pozneje bi utegnilo biti prepozno. O, mi te kar nič ne silimo, da ne bi kdo mislil. Ti lahko dobiš ženino, kolikor hočeš, pet na enkrat! O, mi imamo!« Mihec je bil ves vznemirljen in v

hudih skrbah, da se mu stvar ne pokvari. Zato je hrabro in drzno govoril:

»Nikar ne premišlajte, oča in mati in ti dekle! Ne bo vam žal. Pri meni ji bo dobro. Manjkalo ji je bo ničesar, delala bo takrat, kadar bo hotela. Žita je polno v shrambah, moke dovolj v predalih, deže so polne masti in masla. V kleti imam dva soda vina.«

Marički se je samo srce smejalo, in očetu se je srce hahljalo, in materi se je zelo dobro zdelo.

»Dva tisoč ti dam precej po poroki,« je govoril oče Lenart.

»Že dobro,« se je smejal Mihec in vdaril v roke. Vsem trem je vdaril v roke in nevesto je ljubeznjivo pobožal po licih.

In potlej, kako se je mudilo očetu Lenartu, o, kako se je mudilo Mihecu!

»Kam bi po denarja?« se je prašal oče Lenart. »Za poroko in svatbo treba nekaj denarja. Zdaj ga bo dobiti — lahko, ko imamo bogatega ženina.«

Stopil je k bogatemu Jožefovu v bližnjo vas.

»Še nekaj mi boš posodil, zdaj ti bom lahko plačal vse. Bogat ženin se je oglašil, in ta bo plačal vse.«

»Tako, ženin?« Kakšen, odkod, kdaj?«

»I, včeraj smo naredili. Prav golant fant je videti. Od hiše je prav dobro, ima dva skednja in šest hlapcev. Miha mu je ime, kakor njegove mu oča.«

»O — ho,« se je zarežal Jožefovec. »Tega že poznam. Vse njegovo posestvo ni njegovo, ampak moje. In še izgubim lahko, če ne bo kupev. Te te je pa potegnill!«

Oče Lenart je grdo zaklel in šel. Proti večeru istega dne pa pride k Jožefovcu — Mihec.

»Oče, še nekaj bi mi posodil. Oženil se bom zelo bogato, in vse vam plačam.«

»Že vem, kaj ne z Lenartovo Maričko?«

»Da, s tistolo.«

»Ali veš, da je vse, kar je danes Lenartovega, jutri moje? Na — hal Opekli si se, ptiček, opekli.«

Kakor Lenart je tudi Mihec grdo zaklel in šel povešene glave. Tapa pa ti sreča čenčo Marino.

»Na,« pravi in jo počeseno lopne po ušesih. »No, na, na!«

In tako mi je nad vse žal, da ne morem končati prelepe te pripovedi s svati in godci. A — kako bi, ako se jezi oče Lenart in od togote in sramu joka Marička, nevesta preboga?«

G.

toži Nikolaja Njeguša, roj. 14. decembra 1886 v Šibeniku, pristojnega v Drniš (okraj Knin), brez konfesije, samca, mizararskega pomočnika, predkaznovanega, poskušenežnega umora na justičnem ministru dr. J. vitez. Hochenburgerju, nadalje prestopka proti telesni varnosti in prestopka orožnega patenta.

Streli v parlamentu.

Dne 5. oktobra se je državni zbor znova sestel ter razpravljal o draginskih predlogih, ki so tvorili prvo točko dnevnega reda. Kratko po 12. uri je dobil besedo socialni demokrat, poslanec dr. Adler. Ob 1. uri 40 minut pa je bila seja naenkrat in nasilno prekinjena: iz druge galerije je padlo zapored več ostrih strelcov, katere je bilo slišati v celi zbornici. Podpredsednik zbornice Juckel je sejo prekinil, nastala je splošna zmešnjava in šele ob 2. uri 20 minut se je mogla razprava nadaljevati. Kmalu se je med razburjenimi poslanci raznesla vest, da je oddal neki dalmatinski delavec štiri strele v smeri proti ministrijski klopi ter se pri tem s klici priznal za pristajša socialno-demokratske stranke. Več oseb, poslancev in obiskovalcev galerije, je že po prvem strelu opazovalo atentatorja — toda v splošnem presenečenju in v prvem razburjenju ni padlo niti onim osebam, ki so sedeli tik atentatorja, na um, ga prijeti ter mu odvzeti orožje.

Aratcija atentatorja.

Šele ko so detonacije izzvenele, so se vrgli razni ljudje na atentatorja. Železničar R a b i t s c h mu je odzvil revolver ter ga izročil navzočemu nadporočniku Mattheu, sluga parlamenta, Josip Winkler, je zagrabil Njeguša ter ga tiral po stopnicah; drugi ljudje so med tem klicali policijo; stražnik Mörsinger je prihitel, napovedal atentatorju aratcijo ter ga peljal v prezidijalni salon, kjer je na vprašanje prezidenta dr. Sylvestra mirno in hladno odgovoril: »Sem socialni demokrat, jezilo me je, da se je Hochenburger dr. Adlerjevemu govoru smejal in zato sem na njega streljal. Pri tem

hladnokrvnem priznanju

je obtoženec tudi obstal. Dva dijaka, Binder in Kirchwegger, ki sta na galeriji atentatorja radi njegovega nervoznega gibanja že dalj časa opazovala, navajata tudi, da je pri oddanih streljih klical: »živel socializem!

Z močno eskorto je bil nato obtoženec odpeljan na policijo in od tam k deželnemu sodišču.

Krogje v parlamentu.

Takojšnja preiskava v zbornici je dognala, da je obtoženi streljal ostro in da so štiri streli zadeli deloma ministrske klop tik pri sedežu justičnega ministra, deloma tribune za prezidij, oziroma stenografe in referente. Ena krogja je obšla v prednji plošči tribune za referente, ena je zadela prezidentovo tribuno ter padla na tla, ena je predrila tribuno za stenografe in odrgala iz nje 20 cm dolge treske, eden projektel je končno prebil ministrske klop, odskočil od tal, zadal v rob tribune za referente ter od tam odletel kot takozvani »geller« nazaj na prvo galerijo, kjer je padel (brez moči) v naročje gospej dr. Adlerjevi...

Sodna komisija je dognala,

da so bili streli naperjeni proti justičnemu ministru in da se je le srečnemu naključju zahvaliti, da ni bil od številnih oseb, ki so se baš v kritičnem trenutku nahajale na prezidentski estradi in pred njo, nihče zadet.

Preiskovalnemu sodniku

je obtoženec svoje prvotne navedbe izrecno potrdil ter pristavil, da ni hotel justičnega ministra morda le raniti, temveč ga usmrtiti, ko je videl, da se le-ta besedam dr. Adlerja smeji. Bliskoma, da mu je zarjela misel po glavi: »Če se (Hochenburger) čez take stvari smeje, se ne bo več dolgo smejal; ustrelim ga!«

Ministri kot priče.

Tekom preiskave kot priča zaslišani justični minister je izpovedal, da se je baš v trenutku, predno so začeli padati streli, naslonil v svojem sedežu nazaj, med tem, ko je še hip poprej čez ministrske klop nagnjen govoril s poslanecem Primavesijem o predmetu, ki se prav nič ni tikal dr. Adlerjevega govora.

Usodepolni smeh.

Minister potrjuje, da se je na koncu tega pogovora nad neko frazo nasmehnil. To da je atentator najbrž smatral za zaničljivo roganje soc. demokratskemu govorniku. Na ministrski klopi se je ob času atentata nahajal le še tedanji naučni minister grof Stürgkh, ki je sedel dva sedeža daleč od Hochenburgerja ter konverziral s poslanecem Dinghoferjem. Na predsedniškem stolu se je nahajal podpredsednik Juckel, v neposredni bližini ministrske klopi so sedeli uradniki zbornice, sekani svetnik

Kowy, ravnatelj stenografičnega biroja vladni svetnik Fleischer, in njegov namestnik, cesarski svetnik dr. Brosch. Vse te osebe so bile v varnosti, da jih krogje madenja.

Predizviljanje obtožencev.

Nikolaj Njeguš je sin leta 1899. umrlega gostilničarja v Šibeniku, Jova Njeguša. Mati Marica je vodila gostilno tudi po očetovi smrti asprej, jo končno pred kratkem prodala, razdelila dedščino med osmero otrok ter se preselila v Reko. Julija meseca je Nikolaj dvignil svojo dedščino ter jo hranil v šibeniški hranilnici — bilo je 3390 kron.

Obtoženec je obiskoval le ljudsko šolo ter se pozneje učil za mizarja. Bil je inteligenten fant in ko je prišel k vojakom, k 22. polku v Split, je že v prvem letu postal korporal.

V šoli socializma.

Že v vojaških letih se je mladenič začel baviti z delavskimi vprašanji, zavzel se je za socialistične ideje ter se že kot vojak kazal odločnega socialnega demokrata. Radi udeležbe pri neki socialistični demonstraciji je pretrpel svojo vojaško kazen. Leta 1910. je sšlel vojaško suknjo, vstopu kot mizarjski pomočnik v delo pri šibeniškem mojstru ter se krepko udeleževal političnega življenja: bil je neumorni agitator za soc. dem. ideje. Njegov temperament pa je bil že od nekdaj prežvahan; obtožnica pravi, da je bil Njeguš že v zgodnji mladosti nasilen, trdovraten, vročkrven človek, dostopen frazam in »šlagerjem.«

Predkazni.

Že v 19. leti ga je zaslegla roka pravice, ker je v svoji vročkrvnosti v prepiru z nasprotnikom — pomagal avojim argumentom s pestjo. Eno leto pozneje so ga tožili radi nevarne pretnje — toda izmuzal se je. Leta 1907 — bil je čas volitev — pa je Nikolaj Njeguš tako živo sledil političnim dogodkom, da je nekega dne prišel znanega klerikalnega župana šibeniškega dr. Krstelja na cesti, ter mu grozil, da ga ubije. Sodišče ga je obsodilo na en mesec težke ječe. Kot soc. demokratski agitator je bil letos ponovno obsojen radi prestopka proti kolportaji.

Na popotovanju.

Poleti pa je začutil Njeguš naenkrat veselje za popotovanja — vleklo ga je z Dalmacije. Dvignil je v hranilnici 2000 K in čez noč ga je zmanjkalo. Pogledal si je hrvaške dežele, obiskal Belgrad in Srbijo, kmalu sta se tisočaka razpršila in v septembru se je Njeguš zopet povrnil v rodno mesto Šibenik. Toda okusil je bil sladkosti tujine in 25. septembra je brez odpovedi zapustil mojstra in delo, ter se podal v Split. V družbi veselih tovarišev iz vojaške dobe so dnevi hitro potekali.

Usodepolni revolver.

Med znanee Njegušoviimi se šteje tudi narednik 22. inf. polka v Splitu Bajlo. K njemu je prišel obtoženec nekega dne na obisk, videl tam novi ameriški revolver ter ponudil Bajlu svoj stari mali samokres v zameno. Bajlo je v kupčijo privolil in še istega dne je Njeguš vesol nad svetlim novim orožjem, kupil v trgovini potrebne patrone ter nosil od sedaj revolver vedno nabit pri sebi.

V slovo.

Poslovil se je od znaneev ter se preko Zadra podal v Trst in od tam 4. oktobra na Dunaj, od koder je poslal svojo fotografijo v pripisom: »slovo materi, bratu, sestram in ožjem prijatelju ter somišljeniku Ivu Baljkasu. Obtoženec pravi, da je fotografije že pripravil v Trstu, da jih pošlje domačim pred odhodom v daljni svet kot spomin in to v trenutku, ko še ni mislil se podati na Dunaj. Le ker jih je v Trstu poslal oddati, jih je odpelal potem z Dunaja.

In dalje jabilo.

Ostanek svoje dedščine je bil Njeguš dvignil pred odhodom iz Šibenika. Lahkomiselno je plačeval svojim prijateljem v Splitu, veselo je zapravljal v Zadru in Trstu in na Dunaju si je iskal razvedrila tudi v družbi veselih žensk — nastanil se je v precej elegantnem hotelu Riva nasproti južnem kolodvoru. Tu se je tudi spomnil, da ima na Dunaju znanca.

Jožef Pavlin, tajnik sveze Isonih delavcev je svoj čas (l. 1909) ustanavljal po Dalmaciji soc. dem. delavske organizacije. Pri tej priliki ga je spoznal tudi Njeguš, ki se je sedaj spomnil, da bi bilo dobro imeti mentorja, kateri bi mu razkazal znamenitosti mesta. Šel je k Pavlinu, ki se ga sicer osebno ni več spominjal, ki ga je pa kot somišljenika prijazno sprejel ter se tudi odzval obtoženčevemu vabilu ter z njim sveder 4. oktobra obiskal dalmatinsko vinarno v Gdunrunstrasse.

Pogovor o parlamentu.

Pri vinu sta se somišljenika pogovarjala tudi o parlamentu. Njeguš je pri tem izrazil željo obiskati zbor-

nico, ki se je imela drugi dan sestati. Pavlin mu je obljubil, da si da po pol. Widholku preskrbeti vstopnice na drugo galerijo. — Drugo jutro je prišel Pavlin po Njeguša v hotel, razkazoval mu znamenitosti mesta in ob 11. uri sta oba šla sedela na drugi galeriji zbornice ter opazovala vrvenje v dvorani.

Pred atentatom.

Pavlin je razkazoval obtoženca razmere, opozarjal ga na pojedine poslance ter mu pri tem pokazal tudi justičnega ministra. Med tem je bil začel govoriti posl. dr. Adler — ker sta naša opazovalca sedela na levi strani galerije, govornikovo mesto pa je v sredini, se je Pavlin preselil ter se vsedel bolj proti sredini, da boljše sliši. Vrnil se je k Njegušu ter ga posval naj se tudi pomakne proti sredini — toda nejevoljen, da ga Pavlin moti je molče odkimal — strašne geste govornikove, krasne njegove besede so ga popolnoma zavzele. Kako in kdaj je dozorel v njem strašni sklep je psihološka ugananka...

Pri sodnji so dali preiskati njegovo duševno stanje.

Mnenje psihijatrov

pa sicer poudarja, da je Nikolaj Njeguš sicer dedno obremenjen, etično defekten in nasilen individij, da ga pa v nobenem oziru ni smatrati za umobolnega in da tudi v momentu zločina niso bila čutila njegova tako omotena, da bi se moglo izključiti subjektivno krivdo...

Obtožnica je pri kraju. Z resnim glasom se obrne predsednik na obtožence: Ste razumeli? Se čutite krivega?

(Nadaljevanje glej med brzojavnimi vestmi.)

Italijansko-turška vojna.

S tripolitsanskega bojišča.

Iz Carigrada poročajo: Ker je po naziranju turške vlade ves vilajet tripolitsanski razen nekaterih točk ob obali še vedno pod faktično upravo Turčije, je turška vlada sklenila, preložiti sedež vilajeta, dokler Italijani ne bodo primorani zapustiti mesta Tripolis, v Sian ali v kako drugo mesto, ter pozvati vevlasti, da provizorično prelože tudi tja sedež svojih konzulatov. Ta sklep hočejo v najkrajšem času izvesti.

»Ikdame« poroča, da se vedno trajajo boji okoli Tripolisa. Italijani so v mestu obkoljeni. Poiskus Italijanov, polastiti se zopet trdnjave Hami, se je ponesrečil. Italijani so imeli več mrtvih in so se morali umakniti. 80 Italijanov, med temi štirje častniki, je bilo vjetih.

Iz Tripolisa poročajo v Rim: V bojih 26. t. m. imeli so Italijani 16 mrtvih in kakih sto ranjenih, med tem več težko.

Dementi.

»Agencia Stefani« objavlja sledečo izjavo: Od turškega vojnega ministrstva razširjene vesti o bojih pri Derni dne 14. t. m., v katerih so izgubili Italijani 200 mož, so neresnične.

Blokada Dardanel.

Iz Carigrada poročajo: Rusija ne namerava v zvezi z vevlastimi ovirati vojskujočih se strank, v prašnju blokade Dardanel, temveč zahteva le, da trgovske ladje nevtralnih vevlasti brez vsake nevarnosti še nadalje plovejo skozi Dardanele. Turčija vsled tega nadaljuje s svojimi pripravami v svrhu obrambe Dardanel in polaga tudi mine. Turčija pa hoče za to skrbeti, da bodo trgovske ladje nevtralnih vevlasti brez vsake nevarnosti lahko plule mimo min.

Iz Pariza poluradno poročajo, da se bo Francija brezdvomno pridružila ruski vladi ter Italijo prota, naj opusti blokado Dardanel. Ta korak bo Francija storila popolnoma v prijateljskem zmislu.

»Ikdame« poroča: Ruski poslanik je večer izročil velikemu vezirju odgovor italijanske vlade, iz katerega je razvidno, da želi Italija vsa akcijo v Dardanelih opustiti. Poslanik je prijateljsko izjavil, naj Turčija začne s pogajanjem v svrhu rešitve tripolitsanskega vprašanja.

V uradnihih turških krogih prevladuje mnenje, da je blokada Dardanel popolnoma izključena. V Carigradu nimajo več strahu pred eventualno akcijo italijanske mornarice v Arhipelu ali pred napadom na dardanele utrdb. V vladnih krogih povdarjajo, da je Turčija pripravljena na skrajni odpor.

Rusko zunanje ministrstvo sporoča, da Rusija ni podala nikake note o vprašanju blokade Dardanel. Vrhili so se le dogovori, vsled katerih pa Rusija upa, da bo Italija vpoštevala svobodo ladjeplombe v Dardanelih. Če bo pa Italija opustila vsako vojno operacijo v tem morju, se seveda drugo vprašanje. Glede blokade Dardanel soglašajo vse vevlasti s Rusijo.

Italijanske vojne ladje pred Bejrutom.

Iz Bejruta poročajo v Pariz: V zadnjem času se zopet pojavljajo sovražne vojne ladje v bližini obrežja. Potrjuje se vest, da je v noči 27. t. m. priplula italijanska torpedovka skoraj v pristanišče ter se s pomočjo signalov pogovarjala s francoskim parnikom »Gambetta«. Neko poročilo celo pravi, da pride v najkrajšem času do blokade Bejruta.

Politična kronika.

Poljsko-rusinske spravne konference so se večer začele in so Rusini predložili svoje zahteve in sicer:

1. Rusini dobe 31% vseh galiških mandatov za deželni zbor;
2. v gališkem deželnem zboru se ustanove posebna rusinska kurija;
3. Rusini dobe tri odborniška mesta;
4. ustanove se narodnostno omejena volilna okoliša z enim mandatom;
5. dosedanj virilisti v deželnem zboru se obdrže;
6. ustanovi se nadomestna kurija za deželske občine, za katero ne velja splošna volilna pravica;
7. število poslancev iz deželskih okolišev se povisa na 88;
8. volilni red ne sme biti neizpremenljiv (okostenel);
9. ne uveljavi se pluralitetni sistem;
10. rusinske mandate je razdeliti po kurijah, ne izvemeti vevposestvo in mestne kurije.

Vlada je predložila srbski skupščini zakonsko predlogo o izpremembi apanažnega zakona, s katerim se izpremeni dosmrtna apanaža princeze Helene v znesku letnih 60.000 dinarjev v doto 1.400.000 dinarjev.

Francoska komisija za zunanje zadeve se je večerjavila z dolgin poročilom o francosko-nemški pogodbi. Komisija se je izrekla s 15 proti 2 glasovoma za ratifikacijo pogodbe.

Kakor se govori v diplomatskih krogih, bo prišel še pred Božičem angleški vojni minister Haldane, ki je pri cesarju Viljemu persona grata, v Berlin, da se posvetuje z volilnimi osebami o angleško-nemški pogodbi glede kolonij v Afriki. Angleški vojni minister bo najbrže govoril pred posebno komisijo, sestavljeno iz diplomatov, parlamentarecev in žurnalistov ter jih bo ob enem povabil na informativno konferenco v London.

Cesarski kitajski general Fenukuang brzojavlja v Peking, da so cesarske čete večerj popoldne zavzele mesto Haniang in da se je mesto Vučang podvrglo. Zelo neverjetno je poročilo, ki prihaja iz Pekinga, da je svetoval Junsikaj dinastiji, da naj pobegne, ali pa naj izvršijo člani vladarske hiše samomor, ker je njih zadeva popolnoma obupna.

Štajersko.

Občinske volitve v Celjski okoliši so se večerj končale. Kakor smo že poročali večerj brzojavno, so se končale z zmago združenih Slovencev. Celjski Nemci so bili trdno prepričani, da bodo zmagali tudi v drugem razredu in bodo dobili s tem drugo največjo, v narodnostnem oziru pa gotovo najvažnejšo slovensko občino na Sp. Štajerju v svoje roke. Nemško časopisje je bilo polno zmagoslavja — jasen odmev razpoloženja v nemškem taboru. Pa prišlo je drugače. V drugem razredu so navzile izdajalstva mnogih dosedanjih slovenskih volilcev (možake si bomo še posebej ogledali) propadli; slovenska lista je z desetimi glasovi večine prodrila. In to, kakor rečeno, navzile izdajalstvu in mnogim smrtnim služajem, vsled katerih se je število slovenskih glasov zdatno zmanjšalo. Izvoljeni so bili gg. Ferdinand Goligrane, stavbeni podjetnik, Gaberje (61); Anton Mirnik, Medlog (60); Janes Samec, posestnik, Lokrovec; Jernej Kumer, posestnik, Pečovnik; Vinko Kukovec, stavbeni podjetnik, Lavi; dr. J. Benkovič, odvetnik, Celje; Tomaž Grah, učitelj v pokojju, Gaberje; Ivan Teran, posestnik, Sp. Hudinja; Franc Konfidenti, gostilničar, Zavodna; Jakob Omladič, trgovec in gostilničar, Sp. Hudinja, vsi 61 glasov. Namestniki so gg.: Miha Levstik, učitelj, Šmiklavčič hrib; Andrej Bobnič, posestnik, Kočnica; Franc Pušnik, pos., Gaberje; Blaž Pilihi, pos., Levec; Josip Kosi, pos. in poštni oficijal, Breg. Dobro disciplino v slovenskem taboru kaže to, da je bilo 57 glasov popolnoma enoglasno oddanih. Boj je bil jako intenziven in hud kakršnega še ni videla Celjska okoliša. S kako poštenimi sredstvi so delali Nemci, kaže to,

da je že eden njihovih agitatorjev v preiskavi zaradi volilne sleparije. Pritiskalo se je z denarjem, obljubami, grožnjami — pa izdalo ni vse skupaj nič. Ko je bil izid razglašen, je zavladalo med navzočimi slovenskimi volilci nepopisno navdušenje. Popoldne je volil prvi razred, ki je pa za takrat zgubljen. Bilo je izvoljenih s 18 glasovi 10 Nemcev in nemčurjev, med njimi glavnih Westen, Karl Teppey, Jos. Jarmer, gostilničar in mesar Jos. Reben-schegg v Celju, Janes Swettel, gostilničar in mesar v Gaberju; Juri Strenčan, kmet na Lavi; Bobnar Franc, po domače Erjave, gostilničar v Sp. Hudinji; Ban Karl, kmet na Babnem; Petsehuch Fr., trgovec v Gaberju in neizgovibni dr. Ambroschitsch. Med nemškimi priganjati se je posebno odlikoval Petsehuch, izzival pa je tudi neki Fretze, pek v Laškem trgu. Nemci in neke mladoletne barabe iz Celja so skušale napraviti pred voliščem nekako demonstracijo, pa so se jim temeljito zavezali jeziki. S tem je boj za Celjsko okolišo, ki je trajal več ko eno leto, končan.

Še občinske volitve v Celjski okoliši. Slovenski kandidati so dobili v prvem razredu samo 6 glasov, a bilo bi jih lahko najmanj 10. Voliti ni prišel namreč Stefan Strašek, čevljarjski mojster v Celju, odpeljal se je gostilničar Konrad Čuček v Gaberju in skril se je vevposestnik Ivan Radej na Bregu, kateri je bil v ponedeljek celo izvoljen za občinskega odbornika v 3. razredu. Mož bo sedaj gotovo storil to, kar je edino pravilno: odložil bo svoj mandat. Tudi volitve v drugem razredu so bile prav zanimive: z nemškutarji so volili gostilničar Miha Zagode na Ostrožnem, vrtnar Kokošinek v Gaberju, gostilničar Pristovšek na Sp. Hudinji; vsi ti trije »Nemci« in »značajni« možje so se avetili med nemškutarjskimi kandidati. Je čisto prav, da se možje pokažejo, vemo vsaj s kom imamo opraviti. Z nemškutarji je volil tudi pek in trgovec v Gaberju Stefan Krenn v Celjski okoliši so hudi občinski volilni boji lani in letos dokaj povzdignili narodno zavestnost Slovencev. Izvršila se je že davno nujno potrebna ločitev duhov. Kdor si naš bodi z nami, kdor si nasprotnik, ne bomo imeli s teboj ničesar opraviti. Če si v boju in sovrastvu z nami, bo veljalo za te tudi vojno pravo — in upamo, da bode novi občinski odbor v tem oziru dosleden in odločen. Celjska okoliša mora biti odslej narodno politično in gospodarsko še doslednejše slovenska, ko je bila doslej. Popustljivost napram nasprotniku je sicer slovenska lastnost, ki je je bilo doslej mnogo opaziti tudi v Celjski okoliši — odslej bodi tega konec! Končno omenjamo s posebnim veseljem in zadovoljenjem, da se je postavilo pri volilni agitaciji, ki je bila dolgotrajna in deloma zelo težavna, lepo število mož v službo dobri slovenski stvari. Posebno moramo tu omenjati neizmerno pridnost in delavnost dveh gospodov: dr. Jurja Hrašoveca in dr. Antona Božiča. Bodi jima izrečena posebna zahvala!

Iz Sevnice. (Različne novice.) O zlati poroki zakonških Mirt iz Šmarja ste pred kratkim poročali v »Slov. Narod«. Komaj 14 dni po zlati poroki je pa ženin umrl. Lahka mu zemljica! — Povožil je nepreviden kolesar štiriletno hčerko tukajšnjega peka J. Valanta. — Še ena nesreča. Kmet Jože Cimperšek iz Peclna je vozil vino. Po neprevidnosti je vtnaknil nogo v kolo, ki mu jo je zmečkalo.

Iz Maribora: V Mariboru so trije odvetniški koncipijenti z začetne črko J. Ko so zdaj »Marburgerica« in graški listi poročali o odvetniškem kandidatu dr. J., se je pokazalo, da so hoteli s tem javnost namenoma v zmeto spraviti. Hudodelec ni doktor, nego odvetniški uradnik pri dr. Faleschiniju in se imenuje Ferdinand Jeschenagg. Mož je Nemec in bližnji sorodnik nenormalne rodbine Jeschenagg iz Ljubljane oziroma z Bleda. Njegov stric je bil milijonar na Bledu, lastnik vile Fichtenau, ki je zdaj, odkar je prišla v ruske roke, vila »Sosenovka«. Stari Jeschenagg je prišel radi perversnega zapravljanja na beraško palico in postal v Ljubljani cestni capin. O ubgem Ferdinandu Jeschenaggu sedaj ni sluha ne duha in se mu je dala tudi prilika, da je pravdočeno ušel.

Iz Ptuj. Nekaj moramo vitesa Pittreihu zapisati v album. Znano je, da pravda Malik-Ornig še visi. Najvišje sodišče še ni sklepalo o delegaciji, pravzaprav generalna prokuratura še ni rešila Malikove pri-tužbe. Toda — kaj smo med tem doživeli v Ptuj! Novopečeni zopet-zupan I. Ornig da v občinskem odboru sklepati pohvale in zaupnice tistim sodnikom, ki so obsodili Malika, tistim sodnikom, od katerih bi Ornig rad imel, da bi ga opustili. Te pohvale in zaupnice imajo očitni na-

men, vplivati na tek pravde Malik-Ornig. Višjesodni predsednik Pittreich pa se niti spričo takega skandala ne gane. V ptujem očinskem odboru sedita dva sodna uradnika, kurzovec dr. Bauer in nadoficijal H. Kersche, oba zagrizena Ornigovca. Prvi je Malika že obsodil na 500 K globe, oziroma en mesec zapora. Stvar še ni rešena. Toda — čujte in strmite! Občinski odbor z dr. Baurom in Kerscheto vred sklepa zaupnice istemu dr. Baurom in zaupnici Maliku, kateremu očita, da je po krivici napadel nemške sodnike. To je skandal vseh skandalov. Gosp. Pittreich je prisilil dva sodna uradnika v Novem mestu, da sta odložila občinska mandata. Za ptujske škandalozne razmere pa se ta »objektivni« predsednik čisto nič ne briga. Dela se gluhega in slepega. Mi smo načelniki in narod, nasprotniki Malika; v dobrem spominu nam je, kako je on na čelu ptujske fakinaže in sodrge v družbi Linhart, dr. Plachkega itd. meseca septembra 1908 povodom Ciril-Metodove slavnosti proti Slovincem razsajal, jih napadal, slovenske dame žalil in druge podlosti in hudobije uganjal ter svojo poslansko imunost baš v to zlorabil, da so pravi krivci napadov nekaznovani ostali. Mi celo privoščimo Maliku njegove sedanje sitnosti s svojimi nekdajnimi bratci in oboževalci, saj se mu s tem vrača nemilo za nedrago. Toda vendar ne moremo molče gledati burke in kozle, katere I. Ornig sedaj z justičnimi rezarji a la dr. Bauer uganja. To smrdi do neba; samo g. Pittreich jih ne voha!

Iz Konje. Pri nas imamo možakarja, ki bo nedvomno napravil še lepo kariero. Piše se za Rögerja, in pravijo, da je sodnik. Ta sodnik sodi druge, pa sam ne zna presoditi, kaj se zanj spodobi in kaj ne. Če že razgraja ponoči in budi mirne tržane iz spanja, molčimo mi Konjičani, še, ker smo precej ponižne nature. Zdjaj si je pa nekaj privoščil, zaradi česar zasluži, da ga malo podučimo. V svoji fajtosti, katero si je skušal pregnati s črnimi kavami, se ga je polotilo tako navdušenje za mater Germanijo, in tako usmiljenje za svoje zatirane obmejne brate, da je hodil v tukajšnji kavarni z Südmarkino puščico od mize do mize, jo po mežnarski navadi stresal in beračil mile darove za vzvišeni namen. Bila pa je to kaj mešana in malo akademična družba. Mogoče je, da se počuti Röger bolje med vajenci in škričanti kakor v družbi, v katero spada, ali pa je s takim počenjanjem povzdignil ugled svojega stanu, je drugo vprašanje. Kaj bi se neki zgodilo sodniku Slovincu, ki bi se drznil tako se obnašati? Pa tudi tega še Rögerju ne bi zamerili — zaradi nas se mu ne sme vsaka krava smejeti, in včasih se je celo samemu Salomonu pripetilo, da ni vedel, kaj dela. Naš gospod sodnik je pa namreč pri tej priliki se tako nesramen postal, da je tudi mirne slovenske goste v kavarni nadržal, naj žrtvujejo svoj obolus za Südmarko. To je pa že višek nemške nesramnosti. Sicer se Slovenci lahko odtegnijo takim napadom s tem, da prepustijo kavarno kot torišče podrobnega narodnega delovanja sodniku Rögerju in njegovim kumpanom — saj imamo tukaj svoj Narodni dom — vendar pa: Vse-slovenska ljudska stranka in tvoji generali: Hic Rhodus, hic salta!

Iz Grada. — Slavnemu slovenskemu občinstvu! — Podpisani zastopniki društev: akademične, moške in ženske podružnice družbe sv. Cirila Metoda v Gradcu, Čitalnice, Domovine, Sokola, akad. tehn. društev Tabora in Triglava se obračamo do slavnega občinstva s prošnjo, naj nam blagovolijo prispevati neko svoto denarja v svrhu nabave slovenskega odra v Gradcu. Potreba slovenskega odra v Gradcu za nas je velika, ker do sedaj nima nobeno imenovanih društev svojega lastnega odra in je zato izključeno, da bi se gojila dramatična igra, četudi bi imeli za to dovolj igralnih moči. Nase veselice pa, katerih namen je zbirati naš narod, ki je raztresen po celem mestu, buditi v njem ljubezen do našega jezika, bi pridobile mnogo za vzbujaanje naših vrst, da se nam ne odtujijo. Naše društvene organizacije so v zelo slabem denarnem stanju, tako da obstoji njih celo premoženje le iz društvenega inventarja. Ker pa se z združenimi močmi cilj lažje doseže, so stopila društva v ožjo zvezo in so se obrnila najprvo na slovenske premožnejše sloje v Gradcu. Ker ni upanja, da bi se na ta način nabrala svota, ki se je stavila v proračun za nabavo odra, t. j. 6000 K, smo sklenili se obrniti na sorojake v domovini. V nadi, da bo blagovolilo upoštevati slavno občinstvo našo prošnjo in s tem koristilo stvari našega naroda, bilježimo za pripravljali odbor za nabavo slov. odra v Gradcu: Ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Gradcu. — Izvenakademična podružnica sv. Cirila in Metoda v Gradcu. — Akademično tehnično društvo Tabor v Gradcu. — Akademična po-

državna v Gradcu sv. Cirila in Metoda. — Slovensko telovadno društvo Sokol v Gradcu. — Akademično tehnično društvo Triglav v Gradcu. — Slovensko podporno in izobraževalno društvo Domovina v Gradcu. — Čitalnica v Gradcu. — Eventualno pošiljatev blagovolite nasloviti na tajništvo Čitalnice, Gradec, Gartengasse 18/I. — Prosi se, da napredni listi ta oklic ponatisnejo in eventualne prispevke prevzamejo, ki jih nato odpošljejo tajništvu Čitalnice.

Drobne novice. Umrl je v Konjicah pek in gostilničar Matevž Polanetz, star 36 let. — Iz Slov. Bistrice poročajo: Na sejmov dan zvečer sta se stopla brata Smokavec in neki Turner iz Bojnine domov grede z bratom Antonom in Francetom Žigartom, ki sta se vračala domu skupno z materjo. Tekom pretepa je eden izmed prvih treh razbil Antonu Žigartu s sekuro glavo. Stara Žigartka in France Žigart sta ranjena na hrbtni in rokavi. Rana je seveda smrtno nevarna. Brata Smokavca so že zaprli. — Iz Brežic poročajo, da je imel posestnik Janez Krošelj v Zdolah prav hud nastop s finančno stražo, ki je prišla revidirati njegov kotel. Moža so zaprli. — Iz Slovenjgrada poročajo: Dne 23. novembra so delavci skladali pri Savčevi žagi težke mesecne plohe. Pri tem je eden pritislil delavca Karla Smrečnika tako silno ob steno, da mu je strl oprsje in je bil mož pri priči mrtev. Zapuстил je vdovo in dva nepreskrbljena otroka. — V Gaberju pri Celju se je ponesrečil zidar Matija Zupane. Popravljal je streho na Čečkovi gostilni in padel pri tem tako nesrečno na tla, da si je poškodoval možek v hrbtencu. Drugi dan je v celjski bolnišnici umrl. — Na Bregu pri Ptujju je zgorela v soboto 25. nov. popoldne streha novo zidanih hlevov posestnika Klasinca. Zgorela je tudi krma in slama, ki je bila stlačena na podstrešju. Kako je nastal ogenj, se ne ve. Domačih ni bilo zaradi sejma v Ptujju doma. — V Ptujju so praznili na Katarini-nem sejmu žepni tatovi ljudem prav marljivo žepa. Nekemu živinskemu kupcu je bilo ukradenih 800 K, mnogo drugim pa manjši zneski.

Koroško.

Napad na nočnega čuvaja. V Volšperku je napadel 27letni zidar-ski pomočnik Ignac Taferner službujočega nočnega čuvaja Simona Deitelbergerja, ko ga je ta hotel spraviti domov, z nožem in ga dvakrat nevarno ranil na glavi. Deitelbergerja, ki bo težko okrevale, so odpeljali v bolnišnico.

Obesil se je v nekem gozdu v bližini Megvarje posestnik Ivan Murer. Vzrok samomora je neznan. Obesence so dobili, ko je že par dni visel.

Primorsko.

Obeseneec, ki so ga našli pred-večerašnjem na nekem drevesu na cesti iz Trsta proti Sv. Magdalen, kakor smo e večerj poročali, je 26-letni delavec v pristanišču Josip Kranjc. Vzrok samomora je še neznan.

Umor na cesti. Na cesti del Vel-tro v Trstu je napadel večerj neznan napadalec delavca Antona Gerželja. Skočil je nadenj od zadaj in ga zabo-del z nožem v vrat. Gerželja so pre-peljali težko ranjenega v bližnjo le-karno, od tod v deželno bolnišnico, kjer je čez pol ure umrl. O napadal-cu nima policija še nobene sledi.

Pomorska nesreča pri Rovinju. Potopljeni parnik »Romagna« je bil zavarovan za 400.000 lir. Glavni tovor na parniku, riž, je bil last trgovca z žitom Mionija iz Ravene. Na parniku »Romagna« se je peljal v Trst tudi imetelj tvrde Mioni, ki je tudi utonil. Riž je imel Mioni zavarovan. Pri sebi pa je imel Mioni po-leg tega, kakor izvemo iz zanesljive-ga vira, okoli 50.000 lir denarja, ki se je potopil z nesrečnim lastnikom. Rešilna akcija ni dosedaj dosegla še nobenih uspehov, razun da je kakor že omenjeno spravila iz morja nekaj tovara in truplo 14letnega dečka. Zdravniki so konstatirali, da je ta deček živel še najmanj 20 ur na vodi, in je utonil še le, ko je vsled lakote in žeje tako oslabil, da ni mogel več glave pokonci držati. Dečko je imel namreč na sebi rešilni pas. Morje na mestu nesreče ni tako globoko, kakor so poročali nekateri časopisi, vendar pa presega globočina vode ono me-jo, do katere se lahko spuste v glo-bočino potapljačji.

Igralna banka v Opatiji. Kakor smo že svojetasno poročali, se je v Opatiji ustanovila, kakor se zdi, z dovoljenjem oblasti igralna banka po vzoru one v Monaku. O tej stvari piše te dni tudi reški »Novi List«, ki priobčuje to-le značilno razkritje: »Na žalost so pri tem podjetju tudi udeleženi Hrvati, da, celo hrvaški

poslanci iz Istre, ki so si zlasti pridobi-li velikih, zaslug za pospeševanje interesov igralnice, kar vzbuja med istreškimi hrvaškimi rodoljubi veli-ko ogorčenje.« V interesu dobre stva-ri bi bilo, da se brez pardona spravi-jo v javnost imena onih istreških po-slancev, ki delujejo na korist igralne banke. Očitanje na naslov istreških poslancev je težko in v interesu teh poslancev samih je, da se pride na dan z imenom fakičnega krivca, da ne bo ona obdolžitev obtičala na vs-h poslancih.

Dnevne vesti.

+ Naša c. kr. deželna vlada. Od-kar misli c. kr. vlada, da ima s pod-piranjem klerikalne korupcije v de-želi popolnoma proste roke, si dovo-ljuje prav čudne stvari. Tako je pred kratkim izdala neki slovenski občini na slovenski priziv nemško razsodo-bu. To pa je kršenje državnih osnovnih zakonov, ki jamčijo vsaki narodnosti jezikovno ravnopravnost. Umevno, da je težko izdajati c. kr. deželni vladi slovenske razsodbe, ker nastav-lja samo uradnike, ki niso zmožni slovenskega jezika. Na deželi so taki uradniki popolnoma neporabni, zato se jih zbira pri osrednji vladi v Ljubljani. Njihove nemške odloke morajo potem spodnje instance, ki so itak z delom preobložene, prestavlja-ti na slovensko. Kdaj bo res konec zapostavljanja slovenskega jezika po c. kr. deželni vladi na naših last-nih tleh!

+ Zvišanje duhovniških plač. Svoj čas, ko je bilo odločeno, da se preustroji avstrijski državni zbor in se uvede splošna in enaka volilna pravica, so bili klerikaleci prepričani, da v novem parlamentu ne bo več mogoče doseči kakih dobičkov za du-hovščino. Porabili so torej zadnje ure starega državnega zbora in duhovniškom zvišali plače. Takrat se niso spomnili nobenega drugega stanu, le za zvišanje duhovniških plač jim je bilo. Zdjaj, ko je postala draginja ta-ko neznosna, da že skoro noben člo-vek ne more izhajati, zdaj, ko zahte-vajo slabo plačani nižji uradniki in uslužbenci, naj se jim pomaga, da bodo mogli vsaj živeti, zdaj vidimo čudne stvari. Klerikaleci nasprotuje-jo z veliko srditostjo zahtevam niž-jih uradnikov in uslužbencev, nič ne-čajo slišati o izboljšanju plač teh ka-tegorij, pač pa so se zopet spomnili, da bi bilo dobro zvišati plače — du-hovnikom. In v večerjajši seji držav-nega zbora je klerikalni poslanec Pane že stavil predlog, naj se duhov-nikom plače zvišajo.

+ Ciganstvo »Slovenske Stra-žke«. Pod tem naslovom smo osvetli-li v našem listu preteklo soboto čedno »kuptijo« »Stražke« glede turških srečk. — »Slovenec« je na našo no-tico odgovoril, da pri nakupu turških srečk »Straža« ne nastopa kot proda-jalka, temveč kot posredovalka. Nase stvarne trditve, podprte s številkami, ki jih lahko vsakdo kontrolira, je »Slovenec« označil za »sanje«. Mi le želimo, da bi pri »sanjah« ostalo in da bi se pozivu »Straže« za nakup srečk nihče ne odzval; »posredovan-je« »Straže« je namreč nesramno oderuštvo, kar se razvidi iz nasled-njega. Večerajsnja »Laibacher Zeit-ung« prinaša inserat banke »Alser Wechselhaus« na Dunaju, ki ponuja na prodaj turške srečke proti plačilu 42 mesečnih obrokov po 7 K; »Stra-ža« ponuja iste srečke proti plačilu 83 mesečnih obrokov po 4 K 75 vin.; če izračunamo obresti in primerjamo kupnino pri obeh ponudnikih, dobi-mo diferenco 100 K — pri vsaki sreč-ki. To »posredovanje«, ki je delo tre-notka, je torej več kot ekscentenno plačano. Mi bi ne drezali v to zadevo, če bi pri tem ne bili zainteresirani ne-premožni sloji. »Slovenec« vabi k na-kupu z uprav židovsko reklamo »ne-verjetno, a resnično za 4 K 75 vin. se dobi 400.000 K — itd. in ni dvoma, da se bodo kateri nerazsodnejši bra-deci pozivu odzvali, ter kupili srečko za celih 100 K dražje kot drugje. — No, »ideal« klerikalcem je edino na tem, da dobe denar; če je sredstvo pošteno ali nepošteno, njih ne briga. — Sicer pa opozarjamo merodajne kroge na to »posredovanje«, ki ni nič drugega kot nepoštena obrt.

+ Volitve v Ratečah (Gorenjsko) so se za občino vršile dne 27. no-vembra. Ker živimo na meji kot pred-straža proti Nemcem, nam ni mari politično strankarstvo. Toliko pa la-hko rečemo, da novi občinski volilni red, ki ga je sestavila večina deželne-ga zbora — bo smrt stranke večine. V novi odbor je prišlo 6 novih mladih moči, 6 odbornikov je starih. V I. razredu so voljeni: Jalen, Pinthah, Benet Anton 23 in Kavalir Iv. (Ko-sem), vsi posestniki; v II. razredu: Kavalir Anton, lesni trgovec, Mer-telj Jože, deč. cestar. Erlih Jakob, po-sestnikov sin, Janj Jože, posestnikov sin in Zupančič, nadučitelj. Najbolj imenitno sta volila II. in III. razred, v vsakega so prišli po 3 novi mladi. Upamo, da bodo naši »dvanajsteri«

delali v korist občine in svojih obča-nov. Naprej!

+ Premečtenje. Sodnik Josip Janša je premečten iz Črnomlja v Kamnik.

+ Franciškanški župnik pater Hugolin Sattner praznuje danes svo-jo šestdesetletnico. Pater Hugolin ni samo konciliantni mašnik, ampak tudi odlični slovenski skladatelj. Zlo-žil je lepo vrsto cerkvenih in posvet-nih skladb, ki vse pričajo, da je pra-vi umetnik in pridobil si je mnogo zaslug za cerkveno petje in za Glas-beno Matico. Prav od srca mu kliče-mo: Na mnoga leta!

+ O pokojnem gosp. Ivanu Oraž-mu, ki je na tako tragičen način kon-čal tek svojega življenja, nam piše somišljenik iz Vodmata: »Pokojni Oražem je bil mož, ki je rad mislil s svojo glavo. Zato se je semtertja pri-godilo, da ni bil zadovoljen s taktiko napredne stranke, toda klerikalec pa nikdar ni bil. Nasprotno, med nami je le malo mož, ki bi bili tako jekle-nega naprednega prepričanja, kakor pokojni Oražem. Oražem je bil med ustanovitelji naprednega političnega društva za vodmatski okraj in je te-mu društvu daroval svojo bogato knjižnico, ki je vredna več sto kron. Ko so se spomladi vršile ljubljanske občinske volitve, se je pokojnik ži-vahno zanimal za agitacijo in prav za to agitacijo je žrtvoval več, kakor marsikateri ljubljanski naprednjak. V zadnjem času je jel Oražem bole-hati in se vsled tega ni več brigał za javno življenje. S pokojnim Oražmom je izgubilo napredno politično društvo za vodmatski okraj enega izmed svojih sountanoviteljev in najboljših podpornikov, čegar ime bo v analih tega društva vedno zabeleženo z zla-timi črkami. Bodi vrlemo možu ohran-jen trajen spomin!

+ Umrl je po dolgem bolehanju ljubljanski poštni asistent, gospod Leopold Klepec. Pokojnik je bil skromen mož, ljubeznivega značaja, ki ga je vsakdo rad imel. Svoje pro-ste ure je posvečal literaturi: bil je marljiv prelagatelj in je izdal lepo knjigo sečno izbranih aforizmov iz slovanskih pesnikov in pisateljev. Bodi mu prijazen spomin.

+ Umrl je Ivan Kozjek, bivši gostilničar, izvošček in posestnik iz Spodnje Šiške. P. v m.!

+ Orožne vaje domobrancev leta 1912. Vsak domobranec, ki ima pri-hodnje leto orožno vajo, si lahko sam izbere rok za to vajo po razmerju svojega poklica. Vsa tozadevna po-jasnila daje mestni vojaški urad.

+ Neaktivni domobranci čast-ništvo in moštvo, ki ima prihodnje leto orožno vajo in bi jo hotelo doslu-žiti s svojim avtomobilom, oziroma motornim kolesom, dobi vsa potreb-na pojasnila do konca decembra v mestnem vojaškem uradu.

+ Poroki v Idriji. V ponedeljek sta se vršili v Idriji dve poroki, in sicer trgovca Andreja Primožiča z gos-podično Fanči pl. Premersteinovo, hčer-ko veleposestnika Kajetana pl. Pre-mersteina na Jeličnem vrhu ter c. kr. nadzornika Jakoba Kozjeka z gos-podično učiteljico Josipino Krapše-vo, hčerko c. kr. davčnega nadpravi-telja Antona Krapša. — Vrlim na-rodnim poročencem obilo sreče!

+ Predavanje o postojnski jami in njeni okolici. Predavanje jamekega tajnika g. And. Perkota, katero je opremljeno z 150 najnovejšimi skiop-tičnimi slikami, se vrši po zimi leta 1911/12 v sledečih društvih: v društvu hribolezcev »Naturfreunde« v Knittelfeldu in Ljubnem; pri oddel-kih nemškega in avstrijskega pla-ninskega društva v Kolmaru, Deg-gendorfu, Neubergu, Straubingu, Steyerju, Monakovem, Reichenber-gu, Hamburgu, Münsterju, Anaber-gu, Stuttgartu, Lichtentalu, Badnu, Offenbachu, Ochsenhausnu, Augs-burgu, Norinberku in Mannheimu; v avstrijskem klubu hribolezcev na Dunaju (dvakrat), v Ternicu, Grad-cu in Draždanah; v turistovskem združenju avstrijske krščanske mla-dine na Dunaju; v fotografskem klubu v Brnu; v planinskem društvu v Reki in Toplicah - Schönau; v klubu českih turistov v Pragi, na Du-naju, v Olomucu, v Plznu in v Budje-viceh.

+ Iz Semiča. Piše se nam: Slučaj-no, ko sem prišel domov, sem dobil v roke »Dolenjske Novice«. Radost me je spreletela, ko sem bral v notici iz Semiča kako krasno so ustanovili 19. t. m. Orle oziroma Čuke v Semi-ču. Posebno hvali kaplana dolgonos-ca Grobljarja, da ta je tisti, ki je pov-zdignil Semič. Imajo res nekoliko članov ali ti so sami otroci, ki še šolo obiskujejo in katerih ni hotel vspre-jeti Sokol v svojo sredino. Prosimo slavni deželni sloški svet za pojasni-lo, ako ni za vsa društva enaka pra-vica; kako namreč to, da šolski otro-ci ne smejo telovaditi pri »Sokolu«, pri »Orlu« pa lahko. V zadnjih vrsticah notice berem tudi, da komaj ča-kajo, ko bodo nešli zadržnega Sokola k pogrebu, pri katerem si bode ka-plan zaslužil par kronic za čukanske značke. Ali žalibog, tega veselja jim ne bomo mogli narediti. To jim bo-

di dovolj rečeno. Mi stojimo trdno, in se ne umaknemo niti za korak na-zaj ampak naprej pojdemo, ter se ne bojimo niti najljutejših sovražnikov ne samo v besedah, ampak tudi v de-janju n. pr. Vrčice, blagoslovljenja šulferanjske šole, pri kateri je župnik dovolil, da se pri maši pojejo nemške pesmi. Kaj so pa takrat »Sokol« po-kazali svetu dejansko? — No gospod župnik, kakor kaplan! Njihovim ne-slanim besedam dajem pa odgovor: »Kaj me briga, če osel riga!« Kmalu na svidenje. Bratski Na zdar!

+ Odgovor poglavju »o narodnja-štvu« v »Dolenjskih Novicah« z dne 25. novembra 1911. Piše se nam: »Der grösste Schuft im ganzen Land, das ist und bleibt der Denunciant« pravi znan nemški pregovor. In res! Nič ni bolj podlega, kakor koga de-nuncirati in to še anonimno. Gospo-dine profesor, mislim da se razume-mo. Ker imate dosedaj še same ne-gativne uspehe v Novem mestu in ne morete pri svoji agilnosti mirovati, izlivate svoj žolč nad neuspeli S. L. S. v posodo, ki jo urejuje visokoač-stiti kanonik Zlogar. Potem se pa skrivate brezstidno za hrbtom ured-niške tajnosti. Res moško, značajno! Samo fanatičen uskok — koritar — se poslužuje tako nizkih sredstev. Sram vas bodi v dno svoje črne duše. Kaj-neda, sedaj vas grize vest, ker ste ostali tako osamljeni! Saj vas še no-beden pes ne povoha; družba se vas ogiblje kot kužnega. Zato vam smrdr »Čitalnica«, kjer seveda ne igramo religiozno tendenčnih iger, katerih posledica je, da bolj rahločutna mla-dina potem par dni kar nori in tako povzroča staršem mnogo nepotrebnih skrbi! — Članek je pa tudi pisan menda v deliriju. Nobene logične zveze ni. Vse je skupaj zmešano iz vseh delov in rekov sveta. Misli se pode kot pri prvošolčku; seveda ker sloni vse na laži. No in v laganju in obrekovanju, v tem so ti klerikalni pe-telini pravi mojstri. Da ni dopisuna smatrati čisto resnim, se razvidi že iz tega, ker se smatra celo on v take lokalnem in bolj poljedelskem listu poklicanega braniti znane famozne »pobožne želje Elsnerja glede nem-ščine«. V podrobnosti se torej niti ne spuščam. — Kar počenjate, je narav-nost ostudno! Fej!

+ Občina Slavina. Piše se nam: V »Slov. Narod« od sobote, ki smo ga tu prejeli v nedeljo dopoldne ob 11. uri smo zvedeli, da namerava g. dr. Tavčar prirediti isti dan popoldne shod narodno - napredne stranke v Prestranku. Z ozirom na veliko važ-nost občine Slavina za našo narodno-napredno stvar in z ozirom na po-polnoma neosnovane napade na na-šega zaslužnega župana in ravno ta-ko na tajnika, mlekarne itd. bilo bi takega shoda res žeteli, da se pojas-nijo laži, ki so se pred tednom govo-rile. Prišel je cirkus - direktor z ve-likim bobnom. — Le notri, le notri, saj ne košta nič. — A žal, da shoda dr. Tavčarja, ozir. narodno - napred-ne stranke ni nikdo, niti zaupnikom naznanil. Kako naj se ga potem ude-ležimo. — Ko niti v »Slov. Narod« ni bilo ure pisane! — Najmileje re-čeno škoda! — Cirkusdirektor je z velikim bobnom naznanjeval škodli-vost liberalne, pošteno rečeno, naše notranjske kmetske stranke, in ta ni imela prilike braniti se, kakor bi se bila lahko mogla, če bi bilo zborova-nje v Prestranku pravočasno nazna-njeno vsaj strankinim zaupnikom, ki bi bili zato dalje skrbeli. — No pu-stimo to, kar je, je, in kar če biti, če biti, — pravi Hrvat. Klerikaleci mi-slijo, da imajo občino Slavino že v žepu. Ne vem. — Pri nas v Slavini jim je večina zagotovljena, a same večina Grobše so, — dasi narodno-naprednega prepričanja, proti seda-njemu županstvu, samo radi vpraša-nja, kje naj stoji prihodnja šolska stavba; — a ne vedo, da s prihodnjim občinskim odborom, tudi če je na-rodno - napreden, pridobe gotovo ravno toliko, kakor s klerikalnimi, v katerem sami tako ne bodo nič odlo-čevali. Odločeval bode le slavinski župnik, ki mu gre zato, — tako vsaj se govori in tisti ki tako govore, menda ne lažejo, — da se mora šola tako zidati, da bode v njej soba za spravevanje v velikonočni spovedi in dvorana za Marinariče. — Koliko je na tem res ne vem; — a brez ne bo! — Kar se pa tiče liberalnih učite-ljev, so pa vsi v naši okolici take mirni, da bi jih človek lahko štel za klerikalece. — Če pa bodo narodno-napredno volili, kažejo s tem same to, da so zavedni učitelji. In to pričakujemo od njih, ne samo to, to sme od njih zagotovljeni. V svojo skledo pošteni-ak ne pljuje! Zdjaj nam ostane pa še za Slavino največja vas, — te je Orehek. — V zadnjem času poja-vila so se neka brezpomembna na-sprotstva, — ki so v hipu bližajoče se volitve radi dobre narodne discipline Orehka popolnoma ponehala. — Ne potu sem srečal starega Orehovca: pa sva govorila o volitvah. Vprašal sem ga; — o volitvah on pri 70 letih gotovo ne bere več dosti časnikov. In

Kaj mi je rekel, ko sem ga prašal o Orehovcih in volitvi? Ne dosti. Pravi: Star sem že, a vedno smo peli le kot fantje Orehovci: Črna zemlja naj ga krije, Tega ki izdaja. Zadosti. Na svidenje na dan volitve.

Sankališče v Bohinjski Bistrici. Za blizajšo se zimsko športno sezono je bilo popravilo sankališče po celotnem tiru, obnovili nasipi in zavarovali ovinki z zemljo. Da se ustreže željam začetnikov in dam se je izklopalo popolnoma novo zabavno sankališče, ki teče paralelno s športnim sankališčem. Ta novi tir ima v prvi vrsti namen, da se na njem izuri novinec in tisti kateremu je športno sankališče prestrmo. To novo sankališče je dolgo 400 m in ima lahek padec 5%. Veliko pozornost se bode obračalo letos ski - športu. Preskrbelo se je za novo markacijo na novih terenih Rudnice-Mostnica - Uskavnica in je tako dana prilika smučarjem, prirediti krasne izlete proti Bohinjskemu jezeru. Natančno poročilo o zimsko - športnem vlaknu in o zimsko - športnih listkih za športna društva se bode objavilo kasneje.

Asto Nielsen, nedosežno umetniško na polju kinematografije se vidi se danes in jutri v **Elektroradiografu »Ideal«** v sliki: »Goreča nagujenja«. Kakor v slikah »Črni sen«, »Ciganška kri«, »V velikem trenutku« tako tudi v tej sliki njena igra vzbuja obče občudovanje. Predvaja se le pri večernih predstavah.

Zavod za pospeševanje obrti. Zelo zanimivo zbirko finih žag in raznovrstnega orodja za rezbarije iz drobnega lesa ali kovin je razstavila tvrdka J. N. Eberle & Co. iz Augsburga v prostorih »Zavoda za pospeševanje obrti«. Posebej zanimivo med njimi so male žage za izrezovanje ključnih brad v celi širjavi. Interesentje pa tudi amaterji, naj bi si ogledali to zbirko, ki je postavljena v izložbenem oknu ob Sodnijski ulici.

S ceste. Včeraj je neki voznik po Karlovski cesti tako naglo in neprevidno vozil, da je zadel v nasproti prihajajoč električni voz in ga močno poškodoval, potem pa, ko ga je stražnik zaradi tega stavil na odgovor, konja pognal in zdrljal proti Laverici. Stražnik je šel za njim, a ga ni mogel dohiteti. Istega dne je neki premogarski hlapec peljal po Poljanski cesti premog in prišel z vozom v jarek. Ker konja voza zaradi teže nista mogla iz jarka izpeljati, ju je začel tako neusmiljeno pretepatvati, da so morali poklicati stražnika, da je to početje preprečil. — Snoci se ga je bil neki delavec tako nasrkal, da je Pred Prulami nczavesten obležal. Ko so ga z odgonskim vozom pripeljali na osrednjo policijsko stražnico in so se vedno ni zavedel, so morali poklicati policijskega zdravnika.

Prijet tat koles. Meseca oktobra je bilo nekemu zidarskemu pomočniku na Sv. Petra cesti ukradeno 250 K vredno kolo. Tat je potem nekemu gostilničarju v Senožeti pri Dolnskem prodal kolo za 44 K in pobegnil proti Kostanjevici, kjer je bil po orožništvu aretiran in sodišču izročen. Navedene, 22letni Stefan Bizjak iz Krškega okraja, ki je imel v Gradiški obšedeti 18mesečno ječo, a je dne 18. septembra ušel. Od leta 1908 ga zasledujejo hrvaške oblasti, ker je tudi iz tamšnjih zaporov pobegnil.

Ukradeno kolo dobljeno. Kakor smo že večkrat poročali, je bilo zidarskemu mojstru gosp. Valentinu Accetti dopolnje na Dunajski cesti št. 16 ukradeno »Preciosa« kolo. Le - to kolo se je še istega dne našlo na stavbišču med hišama št. 13 in 15 na Poljanski cesti. Kolo je policija oddala lastniku nazaj.

Navihane. Pred kratkim se je pojavil v neki gostilni na Martinovi cesti nek 35letni človek, ki je začel gostilničarici pripovedovati, da ima bogato nevesto, s katero se v kratkem poroči in hoče tudi ženitovanje v ti gostilni praznovati. Ko je zapil in zajedel za 2 K 04 vin., je od gostilničarice izvil 6 K, češ, da ima na koldvoru rešiti nekaj nevestine obleke ter zastavil neko škaflo, v kateri je baje za 50 K kave. Ker ženina le ni bilo nazaj, se je gostilničarica prepričala, da je sedla goljufu na led. Ko je škaflo odprla, je našla v njej mesto kave nekaj stare obleke.

Nesreča v Gruberjevem kanalu. Dares okrog pol 12. dopoldne je v Gruberjevem kanalu padel s tira zadnji voz, naložen z gramozom. Na vozu je stal 16letni delavec Edvard Veretnik ter skočil vstran. Med tem se je pa že drugi voz preobrnil in zadel Veretnika. Odrgralo mu je levo nogo nad kolenom in prebilo črepino. Ponesrečenec je bil z rešilnim vozom odpeljan, a je med potjo v bolnišnico umrl.

Nepošten mesarski pomočnik. Leta 1893. na Dunaju rojeni in v Gieshübl pri Mödlingu pristojni mesarski pomočnik Ignacij Maierhofer je za nekega tukajšnjega mesarskega mojstra, pri katerem je bil v delu, pri naročnikih inkasiral 40 K denarja in jo včeraj z vlakom odkuril proti Trstu. Malopridnež je odnesel tudi 50 K prednja in je sumljiv, da je svojemu

tovarišu pred odhodom ukradel novo obleko in klobuk.

Kaj tatovom ne pride vse prav. Včeraj sta bili neki zasebnici na Karlovski cesti ukradeni dve porcelanasti skledi in en zajemalnik, na Fran Josipa cesti pa je neki dolgopretneč hlapec Francu Požeku potegnil med njegovo odsotnostjo s konja rjavo, črno križasto konjsko odejo.

Tatinska beračica. V zadnjem času prosjačijo po mestu neka stari-kava ženska, ki ima s seboj tudi otroka. Ko se je pred kratkim pojavila tudi pri neki stranki na Sredini, je ukradla dežnik in 16 K vreden suknjič.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega koldvora odpeljalo v Ameriko 36 Slovencev, 36 Makedoncev in 27 Hrvatov, nazaj je pa prišlo 100 Hrvatov in 25 Makedoncev.

Izgubil je vrtnarja vajenec Jožef Znidaršič zavitek svilnatga blaga. — Neka dama je izgubila zlato brožo.

Društvena naznanila.

Darila za Miklavžev večer ljubljanskega »Sokola«, ki se vrši kakor že naznanjeno, v torek 5. t. m. ob pol 8. zvečer v »Narodnem domu«, naj se izvolijo oddati v trafiki gospe Češarkove v Selenburgovi ulici. Da ne bode neprilika, naj bode na vsakem zavozu razločno zapisano ime in priimek obdarovanca. Vabila za ta večer se letos ne bodo razpošiljala, ker se bode vabilo javno z lepaki.

Miklavžev večer priredi Pol. in izobraževalno društvo za dvoraki okraj v nedeljo, dne 3. decembra t. l. ob 6. zvečer v vrtnem salonu g. F. Novaka na Tržaški cesti št. 21 (nasproti tobačne tovarne). Darila, ki jih hočejo starši posebej nakloniti svojim otrokom, naj se prinese zavita in z imenom otroka naslovljena v petek in soboto dne 1. in 2. decembra od šeste do pol osme ure zvečer v društveno sobo, Pred igriščem št. 3, pritičje levo. Ob istem času se sprejemajo tudi darila p. n. dobrotnikov, ki so jih določili v splošno razdelitev, in dobe lahko vabila za ta večer tudi oni, ki niso bili vabljeni, pa bi se radi udeležili. Vstopnina prosta, vstop pa je dovoljen le povabljenim.

Ljubljansko prostovoljno gasilno in reševalno društvo priredi na Stefanov dan, t. j. 26. decembra običajno božičnico na korist bolniški blagajni tega društva. Da bode uspeh božičnice tem ugodnejši, dovolili si bodo prihodnje dni nekateri člani znane p. n. dobrotnike društva obiskati ter se že danes prav toplo priporočajo njihovi blagonaklonjenosti.

Društvo slov. trg. sotrudnikov naznanja, da priredi v soboto, 2. decembra v salonu hotela »Ilirija« zabavni večer z jako bogatim sporedom, katerega priobčimo jutri.

Iz Šiške. Telovadno društvo Sokol v Šiški priredi 3. decembra Miklavžev večer pri Kankrtu. Vstopnina 40 v, otroci prosti. — Darila s točnim naslovom naj se pošljejo na br. Seidla.

Slov. akad. društvo »Ilirija« v Pragi. II. redni občni zbor slov. akad. društva »Ilirija« v Pragi se vrši dne 1. decembra 1911 ob 8. zvečer v prostorih »U kufiho oka«. Slovanski gostje dobrodošli.

Izpred sodišču.

Kazenske razprave pred tukajšnjim okr. sodiščem.

Neprevidnost pred sodiščem. Jera Šavsova, bivša dekla in večletna gospodinja pri Vrhovcu v Šiški, je imela s svojim gospodarjem tudi dva otroka. Ko je nastal med njo in gospodarjem preprič v sled družinskih razmer, pri čemer so veliko posredovali tudi njegovi sorodniki, da bi jo odpravili od hiše, je ona odšla, otroka pa je izročil gospodar nekemu svojemu sorodniku. Njej pa to ni bilo po volji in 16. t. m. se je glasila pri sodniku za mladinske zadeve, g. svetniku Milčinskem. Zahtevala je, da se otroci odvzamejo temu skrbniku in izroče njej ali komu drugemu. Sodnik jo je podučil, da bo stvar preiskal in izdal pismeno odredbo, proti kateri se ona eventualno tudi lahko pritoži. Razburljiva kot je ona, in sovražno vsem Vrhovčevim, ni bila zadovoljna s tem sodnikovim odgovorom in se je začela pričkati. Rekla je opetovano: »Le denar velja, ne pravica.« In ko jo je sodnik, g. svetnik Milčinski, ki je priznalo silno potrpečljiv in vnet varuh in zaščitnik mladine, vprašal, kaj hoče ona s tem reči, mu je Šavsova odgovorila: »Kaj, prišel bo Vrhovec, odšel pet cenarjev, pa do bro, tu ni pravice, le denar velja, če prav prisegajo.« Obtoženka ne zanika prav besedi in pravi, da ne ve, če je to govorila, če pa je govorila, je govorila v svoji veliki razburjenosti. Svetnik Milčinski je kot priča obtožbo v popolnem obsegu potrdil, nakar je sodišče obsodilo Šavsovo na 14 dni zapore. Šavsova je prosila po obsodbi za izpombo zaporne kazni x de-

narno globo, kateri prošnji pa svedo sodnik ni mogel več ugoditi.

Isprod tukajšnjega porotnega sodišča Nevarom človek. Posedelnika sin, Jožef Jančar, 38 let star iz Zahriba, je človek, katerega se zaradi njegove zlobnosti vse boji. Nekateri ga smatrajo za prismojenega, zdravniki pa so izrekli, da ni slaboumen, marveč je le zanemarljivo vzgojen, vrh tega pa še hud alkoholist. Dne 13. avgusta se je prišel Jančar k sosedu Blažu Ožini v Cirkuzah zaradi nekega skupnega vrelca prepirat. Ožinovi, katerim je bila obdolženčeva zlobnost ob-ro znana, so se trudili, ga z lepa odpraviti. Ker so bile pa vse pomirljive besede zastoj, so ga prišli in postavili pod kap. Gospodinja Mariji Ožin pa le ni dala vest miru, šla je za njim gledat in videla obdolženca z gorečo šveplenjo v roki stati pred zalogo suhih vej. Pa tudi njen mož je šel za njim, ter pričel vpiti, da gorita koncem plota borovca. Gospodar, njegov sin in hlapec so pravočasno pogasili ogenj, drugače pa bi bil pogorel plot in nato še gospodarsko poslopje. Nevarnost, da bi se bil ogenj razširil, je bila tem večja, ker je bila ravno takrat velika suša. Obdolženec zažig priznava, ter pravi, da je zategadel borovca zažgal, ker sta ga pri paši ovirala. Da je pa nameraval veje zažgati pa taji s pristavkom, da se tega ne spominja, a to so vsi domači videli, da so bile veje osmojene. Kako nevaren človek da je Jančar, sledi iz dogodka, ki se je vršil neko nedeljo, približno mesec prej, ko je skušal vpepeliti Ožinovo domovje. Prišel je na Savo pri Litiji v Brdajsovo gostilnjo, kjer se je začel prepri. Gostilničar ga je pomirjevalno posvaril, to je bilo pa že obdolženec preveč, kajti odstranil se je grozno: »Tebi bom pa še nočjo posvetil.« Ni čuda. Gostilničar se je te groznejše nstrašil, stopil za njim in ga videl, ko je Jančar iz žepa telovnika izvlekel vžigalico. Ko je pa opazil gostilničarja Leopolda Berdajsa, je zbežal. Umevno je, da se je Berdajša te groznejše zelo prestrašil, zlasti ker je bilo znano, da je obdolženec že lansko leto v Hrastrju in Potoku Francetu Škrabajnu in Jakobu Ocepku nekaj slame požgal in je le slučaj, da ni nastal takrat večji požar. Obtoženec je bil takrat kaznovan le zaradi varnosti tuje lastnine pri okrajni sodnji v Litiji. Od takrat ga je imelo ljudstvo za nevarnega človeka. Glede dogodka pri Berdajsu trdi obdolženec, da se ničesar ne spominja.

Obsodba Jožefa Jančarja. Porotniki so prvo glavno vprašanje na zažig zanikali, potrdili pa vprašanje glede hudodelstva javne sile učinjene po nevarnem pretegnju in zaradi prestopka zoper varnost tuje lastnine. Sodišče ga je obsodilo na 5 mesecev težke ječe, poostrene s postom in trdim ležiščem.

Iz maščevanja kozolec zažgal. Anton Kranje, 36 let star, v Preserju pristojen je bil dalj časa delavec na Vrhniki. Zena mu je letos junija meseca umrla in mu zapustila 3 otroke od katerih ima najstarejši 9 let. Kranje je bil zaposlen pri veleposelniku Jožetu Lenarčiču, kjer je imel tudi stanovanje. Ker je pa začel pijančevati in zanemarjati delo, ga je Lenarčič odsvolil in mu dal tudi postaviti pohištvo na cesto. Kranje je sklenil se nad njim maščevati. Dne 3. septembra je poplaval po več krčmah. Kakor sam pove, mu je v trenutku, ko je šel mimo Lenarčičevega kozoleca šinila nesrečna misel v glavo, da bi zanetil ogenj. Vrh kozoleca je bilo spravljene veliko sena, pod kozolecem pa so bile zložene deke in domače orodje. Obdolženec je zlezel na kozolec, kjer je bilo spravljeno seno. Prišedši do sena, ga je Kranje zažgal. Kot priča zaslišani Ivan Rosenwrtl pove, da je videl v trenutku, ko je ogenj izbruhnil, nekega človeka, ki je skočil raz kozoleca. Škočil je za njim, ga vjel in spoznal Kranjca. Priči Frančiška Tišler in Ivana Hrovatin potrdita, da je Kranje kakih 10 minut pred požarom odšel iz njihove gostilne. Priča Marija Petrovič pravi, da je videla obdolženca okoli pol 9. na poti iz Vrhnike v Verd. Ogenj je vpepelil kozolec z vsem kar je bilo notri. Škodo so cenili na 10.070 K, ki je z zavarovalnino komaj do polovice krita. Požar je pa napravil veliko škodo tudi na sadnem drevju soseda Antona Kobala. To škodo so cenili na 91 kron. Obdolženec prizna svojo krivdo glasom obtožnice. Porotniki so krivdorek potrdili, nakar je obsodilo sodišče Kranjca na 10 let težke ječe, poostrene s postom vsako četrtletje in s temnico in trdim ležiščem vsakega pol leta.

Porotna obravnava proti Ani Kranjevi in Mariji Klenarjevi radi raznih aleparij se je pričela danes dopoldne. Predno pa se je razprava začela, je postavil zagovornik Ane Kranjeve dr. Pegan predlog, naj se obravnava preloži in sicer za-

radi tega, ker je dobil on povabilo k razpravi šele 25. t. m. popoldne, ne pa, kakor je predpisano, 8 dni prej, in ker ni navzoča glavna priča I. Golfova. Sodišče je ta predlog odklonilo, nakar je dr. Pegan prijavil ničnost ter izjavil, da ne bo prisostvoval razpravi. Predsednik senata je na to pripomnil: »Hvala lepa, gosp. doktor, toda opozarjam vas, da gre to na vaše stroške.« Nato je senat zapustil dvorano. Obravnava se vkljub dr. Peganovemu nastopu vrši popoldne ob 4.

Porotne obravnave pri okrožnem sodišču v Novem mestu.

V ponedeljek se je vršila pred porotniki v Novem mestu obravnava proti Janezu Mlakarju iz Bučke zaradi spolnega posilstva. Obravnava je bila tajna. Po krivdoreku gg. porotnikov je obsodil sodni dvor Jan. Mlakarja na 15 mesecev težke ječe.

Janecz Kruh je rojen leta 1871. v Sori pri Medvodah, ni še oženjen, po imenu je delavec, pravi poklic njegov pa je tatvina. Bil je že opetovano radi tatvin zaprt in mu je zadnje prisodilo novomeško okrožno sodišče triinpol leta težke ječe, ker je kradel pri zgradbi šentjanske železnice. To svojo kaznen je prestal 20. maja letos. Ker je dobil v kaznilnici nekaj nad sto kron izplačanih, bi bil prav lahko toliko časa živl, da bi bil dobil pravnomočno delo, toda Kruh je denar zapil in začel krasti. Vlomiti je znal kot malokak specialista. Ze dne 16. julija 1911, to je v nedeljo jutraj, je vlomil v hišo Matije Kočevarja na Dulu pri Trebnjem, ko so bili vsi domačini pri prvi maši. Iztrgal je omrežje pri oknu, zlezel v hišo in je pokradel gotovine 17 K 20 h in nekaj sladkorja, kisa, dve krtači in voščilo za čevlje. Zasledila ga je pri »delu« devletna Rozalija Smrekar, ki ga je prav dobro poznala, ker ga je bila že kakih 14 dni prej videla pri Kočevarju, kamor je bil prišel na obisk, oziroma na ogled. Dne 21. avgusta je bila Frančiški Rudolf na Trnovem pri Medvodah iz zaklenjene hiše ukradena ženska srebrna ura. Helena Rudolf je namreč odšla od doma popoldne in zaklenila hišo. Ob 1. popoldne se je vrnila in zapazila, da je šipa pri oknu ubita in da je bil v hiši nepoklican gost. Razen ure je pokradla tudi dve denarnici z dvema vinarjema, dve jajci in kos kruha. Pa tudi Rozalija Ločnikar na Trnovem je imela tisti dan zvečer neljub obisk v svoji hiši. Zvečer je slišala ropotanje v podstrešni sobi in šla z gorečo svečo gledat po stopnicah v podstrešje, kaj da je. Na stopnicah ji pride nasproti možak, zelo sličen Kruhu, ji vpihne luč, jo vdari s pestjo po rami in zbeži v temno noč. Ločnikar je takoj pogrešila, da ji je vzel tat 1 K gotovine, 3 kumare in pol kilograma sladkorja. — Dne 21. septembra t. l. ni bilo pri Mrakovih na Studencih pri Medvodah nikogar doma. V tem času je prišel tat skozi steno, ki loči kuhinjo od hleva. Odrgral je v tej steni desko in zlezel v kuhinjo, odod pa v hišo in vzel eno srebrno žensko uro, dve iz žime spleteni vrvice za uro, pleteno steklenico, žgana borovničevca, držečo šest litrov, dežnik, naglavno ruto, dve rjuhi, nekaj sala, masti in — kar je za Kruha značilno — nekaj čebule in kruha, pol kg sladkorja ter vrečo, v katero je vse to pobasal. Kruh je začutil svoj prirojeni mu poklic do tatvine zelo zgodaj. Ko še ni bil 14 let star, je kradel pri Medvodah in družbi svoje matere fižol in druge poljske pridelke. Dobil je že takrat 14 dni zapore. Ker je kradel Kruh kar naprej in ker ni izdala tudi najstrožja kazni nič, ga toži zdaj državno pravdnost zaradi hudodelstva tatvine iz navade, osobito, ker je bil že večkrat v prisilni delavnici, pa se ni nič popoboljšal. Predsednik sodišča je predsednik okrožnega sodišča Trenz, svetnika sta gg. deželnega sodišča avtonika Zmavec in Bučar, zapisnikar je g. avskultant dr. Poznik, zagovornik je dr. Žitnik, javno obtožbo pa zastopa g. državni pravdnik dr. Bogina sam. Porotniki so odgovorili na postavljena jim vprašanja, da je Kruh tat iz navade, nakar mu je prisodilo sodišče pet let težke ječe. Dvommo, da se Kruh iznebi v petih letih svoje sanj tako koristne navade.

Gromovit umor pred zagrebškim porotnim sodiščem. Pred zagrebškim porotnim sodiščem se je začela včeraj razprava zaradi groznega zločina, ki se je dogodil 19. septembra t. l. na cesti vasi Pravutina, občine Ribnik blizu Karlovca. Navedenega dne je bil na groznem način usmrčen Fran Tuhaček, rojen l. 1873. v Uznički, okraj Blatno na Češkem, po poklicu izdelovalec krtač. Pri tem gromem sličinu je sodelovalo 24 oseb in sicer: Mato Bosiljevac, 29 let star, oženjen, oče dveh otrok; Mika Sopčić, 35 let star; Janko Kožar, 56 let star, oče 3 otrok; Franjo Vaneč, 27 let star; Kata Gojmerac, 40 let stara; Ivan Krmarić ml., 34 let star, oče 2 otrok; Mika Sopčić, 35 let star; Stjepan Sopčić, 43 let star; Mata Belanić, 28 let star; Gjuro Belanić, 23 let star; Ivan Kohanić, 46 let star, oče 5 otrok; Mijo Barbić, 29 let star; Josip Drašković, 52 let star, oče 3 otrok; Mika Crnić-Rubet, 55 let star, oče 5 otrok; Marko Vardijan, 26 let star; Mijo Dehlić-Mlinarac, 20 let star, oče enega otroka; Vatroslav Srbelj, 27 let star; Ivan Tkalić, 26 let star; Izidor Kolić, 28 let star; Dora Dehlić-Tomecalj, 45 let stara, mati 1 otroka ter Mato Radnak, star 14 let. Kmetje so iz vasi Zaluka in Pravutina. Iz obtožnice posnemamo: Meseca julija t. l. in sicer 28. je nastal požar na Vinskem Vrh pri Tomu Hatzu, 7. avgusta v isti vasi pri Imbri in Antonu Maradinu ter Katarini Butorajec, 31. avgusta je bil požar v Ribniku. Gorel je skedenj Jan-dre Dolinarja, v istem času je pa tudi začel goreti hlev in skedenj Mare Cara v Skradskem selu, ki je kako pol ure daleč od Ribnika. 10. septembra okoli desete ure ponoči je začelo goriti v Skradskem selu pri Bare Ledinskem in v istem času v Ribniku pri Stjepanu Sambo-li, 1. septembra je pa gorel pri Mariji Duh. Ti požari so povzročili škodo 39.000 do 40.000 K. Cele noči so prebdeli ondotni vaščani, ne da bi se jim posrečilo dobiti požigalce. Vse, kar je moglo, je stražilo. Odrasli moški, mladi fantje in tudi žene so prirejali prave gonje za požigalcem in z nezaupanjem so gledali vsakega tujca, ki je šel skom vasi, v katerih je gorelo. Nesrečen slučaj je hotel, da je 19. septembra blizu vasi Pravutinee v koruzi nedaleč od Kolpe počival neznan tujec, katerega identiteto so šele pozneje konstatirali. Bil je nesrečni Tuhaček. Ko so zasledovalci požigalca prišli do Kolpe ter zagledali Tuhačka, so začeli na vse grlo kričati, da je Tuhaček požigalec. Med tem se je na obrežju zbralo več sto ljudi, moških in ženskih. Tuhaček se je prestrašil in je pobegnil čez Kolpo na Kranjsko. Na drugi strani so ga prijeli, ker so mislili, da je izvršil kako hudodelstvo. Kmalu na to so prišli na kranjsko stran tudi zasledovalci in sicer pred vsem tisti, ki so bili na konjih in sicer: Mato Bosiljevac, Josip Gojmerac in Valentin Fabina. Okoli Tuhačka se je kmalu zbralo mnogo ljudi, ker se je s hrvaške strani prevozilo mnogo kmetov, ki jih je prevajal Josip Crnić. Med zasledovalci in kranjci se je začelo formalno dogovarjanje, kaj naj store z ujetim Tuhačkom. Kranjci so hoteli Tuhačka izročiti orožništvu, dočim so Hrvati zahtevali, naj se njim izroči, ker je zločin izvršil na hrvatski strani. Kranjci so na to izročili Tuhačka Hrvatom. Mato Bosiljevac je zvezal Tuhačka roke s konjsko vrvjo ter ga tiral do čolna. Na to so prepeljali Tuhačka na hrvatsko stran, kjer je zbrano ljudstvo kričalo, da je treba požigaleca ubiti, kdor ga je dosegel, ga je tepel. Tuhaček je pravil razljučenim ljudem, da ni zločinec, ter jih prosil, da ga naj izpu- ste, ker ni ničesar zakrivil. Druhal je privlekla Tuhačka v vas Pravutina, da ga tam izroči občinskemu odbor-niku Ivanu Gojmercu, ki pa takrat ni bil doma. V vasi Mala Paka so se pridružili tudi ondotni vaščani ter jeli Tuhačka na vse mogoče načine psovati in mučiti. Pred hišo Ivana Gojmerca se je ustavila tolpa. Mato Bosiljevac je razvezal Tuhačka ter šel k Miku Perlu, ki je imel železne lišce za oklepanje hudodelcev. Bosiljevac je prinesel železne lišce ter vtaknil vanje palce obeh Tuhačkovih rok. Začel mu je stiskati palce ter ga na ta način mučiti, da prizna požiganje. Navzlic grozni muki je Tuhaček zatrdjeval, da je popolnoma nedolžen. Vlekli so ga dalje proti Mali Paki. Toda kmalu je Tuhaček onemogel. Zgrudil se je na tla. Začeli so ga znova mučiti in izpraševati. Končno je Tuhaček, da se oposti groznih muk, rekel, da je on požigalec. Na to je začel zapovedovati Miko Crnić ter kričal, da je treba Tuhačka sežgati. Otroci Marko Vardijan in Mijo Dehlić - Mlinarac so znosili slamo, zvečali Tuhačka nogo. Na to sta Ivan Tkalić in Ignac Srbelj zavlekla Tuhačka na grmado, ki so jo zažgali Tuhaček ni bil takoj mrtev. Vsed tega ga je Izidor Kolić štirikrat ustrelil in samokresa, dočim mu je Dora Dehlić nametala goreče slame na prsa. Ko je tolpa videla, da je Tuhaček mrtev, je mirno šla v svoja domovja. Za vse obtožence razen za mladoletnega Mateja Radnaka zahteva državni pravnik smrt na vešilih.

Zasliševanje obtožencev. Prvi je bil zaslišan Mato Bosiljevac, ki je pripovedoval, da je hotel razljučen množica sama soditi

Zasliševanje obtožencev. Prvi je bil zaslišan Mato Bosiljevac, ki je pripovedoval, da je hotel razljučen množica sama soditi

Tuhačka. Zanimal je, da je Tuhačka mučil s železno lisico in da je hotel na njega streljati. Obtoženec je jahal in je Tuhačka pred seboj gnal. Sodni svetnik Čačič ga vpraša: Vi ste bili v Ameriki. Ali ste tam kaj slišali o linčanju. Obtoženec: Ne. Bosiljvac je na to drž pravdniku pokazal, kako se s lisico muči. Na vprašanje branitelja dr. Lukinića je obtoženec izjavil, da je pred dvajsetimi leti zgorela vas Pravutina in da od onega časa živi prebivalstvo v vednem strahu pred požarom. Obtoženec tudi izpove, da Tuhaček v njegovi navzočnosti ni priznal, da je on požigalec in da mu vsled mučenja s železno lisico ni prišlo niti ena kapljica krvi.

Na vprašanje zagovornika dr. Katušića je izjavil, da je nameraval izročiti Tuhačka občinskemu odborniku Gojmercu.

Obtoženi Fran Jakljevič prizna, da je na Kranjskem udaril Tuhačka s palico po zvezanih rokah. Načrtovali so ga Črnič, Gojmerac in Bosiljvac, ki so bili na konjih. Rekli so mu, da mora s njimi na lov za onim človekom, ki je požigal. Pravi, da je bil tako razburjen, da ne ve, kaj so vse vpili. Ve pa, da Tuhaček ni odgovarjal. Govoril je »penskoc«. Jakljevič trdi, da zna nekoliko češko in da ga je vprašal, kdo je in kaj je, na kar mu je ta odgovoril, da ni požigalec. Ne ve, zakaj ga niso izročili obd. odborniku. Pri mučenju ni bil navzoč. Ve pa, da sta bila navzoča Mato Radnuk in Mato Belanič. Videl je tudi, da je Gojmerac Tuhačku stisnil palec v železno lisico. Ko so Tuhačka sežgali, ni bil prisoten. Na predsednikovo vprašanje odgovori, da ni res, da bi bil Tuhačka tepel.

Predsednik: Čujte! Kranjci so ga vjeli in so ga hoteli oddati orožnikom. Vi pa ste zahtevali, da ga oddajo vam, da ga sodite na hrvaški strani. Iz tega je razvidno, da ste imeli namen, ga usmrtiti. Tudi se je slišal čit: »Ta je pravi!«

Obtoženec o tem ne ve ničesar. Odvetnik dr. Prebegač ga vpraša, kje je udaril Tuhačka, na kar odgovori obtoženec, da na kranjski strani. Pravi nadalje, da ne ve, da bi bil Tuhaček priznal požig.

Obtoženi Janko Kožar pravi, da je nedolžen, ter pripoveduje jake, da so mu dvakrat hišo zažgali. Kam naj jaz in moja siromašna deca? Ne ve, kdo je Tuhačka tepel. In tudi na kranjski strani ni bil. Neka ženska je vprašala Tuhačka, če je on požigalec. Za odgovor ne ve. Slišal pa je, da je priznal. On sam je šel potem domov. Med množico je videl Gojmerca, Mika in Stepana Sopčica, bili so goloroki. Drugi dan je slišal, da je Tuhaček priznal.

Obtoženi Fran Vaneas tudi ni kriv. Videl je, da je Mato Bosiljvac uklenil Tuhačka, in slišal je kričanje: »Ubij ga!« Tuhačkovih odgovorov ni slišal. Katarina Gojmerac je tolkla Tuhačka s srpom po ramji. Tudi v vasi Paka je ljudstvo Tuhačka pretepavalo. Ko so ga sežgali, ni bil prisoten, in je to šele drugi dan izvedel.

Odvetnik dr. Prebegač želi, da se konstatira, da je Miko Sodnič naravovarjal Katarino, da naj Tuhačka ne toče.

Obtožena Katarina Gojmerac ni kriva. Pravi je, da je pač tepla Tuhačka s srpom, ne ve pa, kdo ga je uklenil. Prišla je samo iz radovednosti med gledalce. Franjo Vaneas ji pa pove v obraz, kako je ravnila s Tuhačkom.

Obtoženi Ivan Kržnarič ml. izpove, da je bil med onimi, ki so iskali požigalec. Videl je, kako so s čolnom prevozili Tuhačka, ki je bil zvezan. Vozil ga je Gjurjo Črnič. Ni pa slišal klica: »Ubijte ga!« Ko so prišli v Pravutino, nataknil je Mato Bosiljvac Tuhačku lisice. Na to se je obtoženec odstranil. Misli je, da hočejo Tuhačka izročiti občini. Ko se je pa prepračil, da ga hočejo izročiti občini, je odšel. Prizna, da je z nogo sunil Tuhačka, a to je storil, ker je moral deset noči stražiti hišo, da mu jo kdo ne zažge.

Razprava se je opoldne prekinila.

Prosveta.

Iz pisarne slovenskega gledališča. Jutri, v četrtek se poje prvič za par-abonente »klasična« opereta R. Heubergerja »Ples v operi« pri navadnih cenah. Opereta je prav lepo opremljena. — V soboto je dramska noviteta ter se igra prvič Maksa Halbeja grandiozna drama »Reka«, ki se godi ob povodni Visle. Glavne vloge igrajo gđ. Wintrova, ga. Bukšekova, ga. Juvanov, ga. Bukšek, ga. Simacek, ga. Nučič in g. Danilo. — V nedeljo popoldne ob 3. izvirna noviteta, »Slepa ljubezen« Antona Peska za mladino in ljudstvo s petjem in godbo; zvečer operna predstava.

Slovensko gledališče. — Ples v operi. Opereta v treh dejanjih. Po neki veseligris spisal Viktor Leon in Hugo Waldberg. Uglasbil Richard Heuberger.

— Skladatelj Heuberger se je rodil l. 1850 v Gradcu in se mudil v poznejših letih največ na Dunaju, kjer si je pridobil dosti velik muzikalni sloves. Zlagal je simfonije, kantate, pesmi s spremljavo klavirja (morda bodo od teh katere naši publiko zane), celo število oper je komponiral a do največjega ugleda mu je pomogla opereta »Ples v operi«, ki smo jo imeli priliko včeraj slišati na našem odru. Prvič so jo peli na Dunaju l. 1898. in od tam je romala slovesno po mnogih evropskih odrih. Takrat so pisali o njej, da je duhovita in amizantna, da se dviga visoko nad nivo navadne operetne šablone in da spada med najprijaznejše pojave lahkotne operetne glasbe. Ali zdaj so že minila od takrat dolga leta, novi libretisti so iskali snovi in ker so bili sami revni na duhu, so hrabro segali po kosih starih, priznanih in dobrih libretov, pa jim tako napravili veliko škodo. Mi, ki smo gledali več krasnejših operet sličnim dejanjem, kakor je v »Plesu v operi«, smo bili včeraj manj zavzeti za te že znane dovipe in prizore, ki so se pletli po odru. Novejše operete so jih nam nudile opetovano in večkrat prikladnejše duhu časa, kakor se je to zgodilo včeraj zvečer. Komponist Heuberger je mož, ki vsebuje kot glasbenik veliko melodike in dokazuje povsod temeljito muzikalno znanje. Instrumentira jako okusno in bi nas tudi včeraj prijetno zabaval, ko bi ne bil marsikateri dunajski operetni komponist, ki je morda triumfirал in se triumfira po Evropi, iskal in našel in vzel pri njem marsikaj in nam že davno prezentiral za svoje. Deloma pa so ti valčki tudi znani iz plesnih dvoran in ne morejo tako učinkovati, kakor bi bil to slučaj, če bi jih čuli prvič. Včeraj je lezlo dejanje prepočasno dalje. Zdelo se je, da godba ne more z mesta. Valčki so silili, silili dalje, hoteli so se smejeti, vriskati in peti, ali kakor da reveži niso smeli. Tempo je bil prepočasen. Ponekod, zlasti kjer je pelo po več solistov, je manjkala pa kaka pevska moč. Bolje bi bilo, da bi dame, ki za enkrat še niso pevke, ne pele, temveč tisto, kar imajo reči v petju, povedale v govoru. Kjer je to seveda mogoče. Ta opereta zahteva namreč veliko in dobrih pevskih moči. — G. Povhe je bil v igri in petju prav dober, g. Iličič je prelepo pel, a morda najboljša je bila včeraj večer ga. Iličičeva kot kadet mornarice. Pela in igrala je jako ljubezljivo in prikupljivo. Gđ. Thalerjeva, ga. Foedranspergova in ga. Bukšekova so bile tudi dobre. Gđ. Thalerjeva v igri in petju, ga. Foedranspergova je dosegla zlasti pri nastopu lep uspeh: pela je izborno. Drugi so storili po svojih zmožnostih. — Režiser je bil g. Povhe, a kapelnik gosp. Jaroslav Jeremias.

»Ples v operi« in R. Heuberger. »Laib. Ztg.« z dne 9. marca 1911 piše o opereti »Ples v operi« takole: »Ako hočemo navajati najboljša imena, ki se bavijo s prebogato produkcijo operete, moramo s častjo imenovati Rikarda Heubergerja, čegar »Ples v operi« se je uprizoril včeraj po večletni pavzi. To delo presega, če ne vsega, pa skoraj vse, kar je zagledalo bel dan v tej umetniški stroki v zadnjih 20 letih. Njegova muzikalna oblika, »Fassung« je vistini toli finocutna, odlična, »vornehm« ter izdaja v vsakem taktu izvrstnega mojstra, ki ima okus in spretnost, da poslušamo (to opereto) radi vedno iznova. Posebej naj opozorimo na izborni karakteristiko glasbe, izvrstno smiselno pravilno podsliskavanje dejanja in teksta, kakor n. pr. v prizoru pisma v 1. dej., kakor tudi v 2. dej. občutje razkošja. Skratka to je delo, ki je opravičeno prineslo slavo izredno strokovno vrlenu pesniku tonov... Za svoj »Ples v operi« si je Heuberger izbral tekst, čegar vsebina ne vsiljuje poslušalcu bedarije, nego se vsaj deloma sklada z verjetnostjo... K tej strokovnjaški kritiki v »Laib. Ztg.« dostavljamo še, da je bil R. Heuberger roj. l. 1850 v Gradcu ter si je pridobil z operami »Dogodek v novoletni noči« (1888), »Mauvel Venegas« (1884) in »Miriam« (1894) veleugledno ime. L. 1898. je uglasbil opereto »Ples v operi«, balet »Struwpeter« (1887), ouverturo k Byronovemu »Kainu«, simfonijo i. dr. Bil je pevovodja akadem. pevskega društva in dunaj. pevke akademije na Dunaju ter je zdaj »Männergesangsverein« na Dunaju.

Razne stvari.

* Povzročitelj živinske kuge na parkljih in na gobcu. Iz Berlina poročajo, da se je dr. Siegelov baje posredilo zaslediti v mikroorganizmi povzročitelja živinske kuge na parkljih in na gobcu. Imenoval ga je »Cytotreteskoek«.

* Prodaja privatnih dragocenosti bivšega sultana Abdula Hamida. V Parizu se je včeraj začela dražba privatnih dragocenosti bivšega turškega sultana Abdula Hamida. Tur-

ška vlada je sklenila, za denar, ki ga skupi za to, kupiti topove.

* Kamienka umorila otroka. V kamienici v Mostu je pred kratkim umrl štiri mesece stari sin Elfride Benesch, ki je tam zaprt. Zdravniki so konstatirali, da je bil gojtanec preboden z buciko. Zoper Beneschovo so uvedli kazensko preiskavo zaradi umora.

* Angleški parnik nasledel. Angleški parnik »Kuala« je dne 19. novembra pri otoku Sokotra v adenskem zalivu zadel ob breg. Prvi častnik in inženir sta se ročila v čoln avstrijskega parnika »Trsta«. Kapitan in večji del moštva se nahaja še na krovu potapljačice se ladje. Ondotni prebivalci so se vrgli na ladjo ter so pokradli vsa živila, ne da bi jih moglo moštvo pri tem ovirati.

* Kolera v Črni gori. Vsled nastopa kolere v Črni gori je oblast odredila pletnevno zdravstveno nadzorovanje vseh iz Črne gore prihajajočih tujcev. Vsi hotelirji in sploh vsi, ki oddajajo prenočišča ali stanovanja, so tedaj dolžni vsako iz Črne gore došlo osebo takoj naznaniti pri mestnem zglasevalnem uradu. Vsako sumljivo obolenje je nemudoma prijaviti. Prestopki proti tej odredbi se bodo ostro kaznovali, ker lahko privedejo do nedoglednih posledic.

* Velika carinska goljufija. Iz Petrograda poročajo: V malem carinskem uradu Agros na rusko-perzijski meji so zasledili veliko goljufijo. V zadnjih letih so konstatirali, da se je promet zelo zvečal. Začetkom niso prišli do nikakih rezultatov. Končno so pa vendar zasledili, da so ruski carinski uradniki v zvezi s perzijskimi trgovci ruski fiskus ogoljufali za izvozne premije za sladkor. Te premije so znašale ogromne vsote. S peskom obloženo tovorno živino so deklarirali za sladkorni transport. Goljufi so si potem dali izplačati te premije, vsled česar so državo v teku let ogoljufali za en milijon rubljev.

* Ženske oblegale pivnice. Pred kratkim je prišla v Rigi okoli sedmih, zvečer množica, broječa skoraj 2000 žensk, pred najbolj obiskane pivnice ter burno zahtevala, naj se pivnice zapro. Zastoj so skušali v pivnicah sedeči možje pomiriti razjarjeno žensstvo. Eno pivnico so razljučene ženske skoraj popolnoma razbile s kamenjem. Navzile temu, da je policija posredovala, se niso ženske prej umaknile, dokler niso vsi možje odšli iz pivnic ter zaprli pivnice. Ženske so zahtevale, naj se pivnice od sedmih zapirajo, ter obljubile, da bodo v nasprotnem slučaju ponovile demonstracijo.

* Rešitev pesnice Sapfo. V francoski akademiji znanosti je podvzel pred par dnevi neki učenjak z imenom Salomon Reinach, hvaležno ali nehvaležno nalogo oprati pesnico Sapfo. Kaj se ni govorilo vse o pesnici Sapfo! Stvar z dečkom Favnom se je govorila okrog in ljudje so se muzali, če so slišali o pesniški akademiji za deklice, ki jo je otvorila pesnica Sapfo. Nekateri so bili celo tako negalančni, da so šušljali o morali in drugih takih delikatnih stvareh. Kdor govori danes o pesnici Sapfo, ne misli na ode v alcejskih stikih, marveč na popolnoma druge stvari. Tako se je zgodilo, da je prišla pesnica iz literarne zgodovine tudi v kriminalsko psihologijo. Temu je sedaj napravil Reinach konec, ki je dokazal, da je bila gospa Sapfo dobra mati in skrbna stara mati ter predstojnica pravega dekliškega penzionata za višje deklice bogatih staršev na Lezbosu. Ona sama se je kretala le v najboljših rodbinah in vsa njena okolica je bila prav malomestno poštena, tako poštena, da bi celo Cankar ne našel nobene nečedne misli, kaj še da bi mogli naši filistri na to družbo metati kamenje. Grillparzer ji je delal res veliko krivico, ko ji je obesil dečka Faona, in če bi gospa Sapfo danes to vedela, bi ga tožila zaradi obrekovanja. Oglejmo si nekoliko njeno okolico. Njen brat je bil vinski trgovec in oženjen in da je bil kot vinski trgovec dobre volje, pač ni nič čudnega. Zasluzil je lepe cekine in tudi to, da jih je zapravljal z neko gospodično Rodopisa, mu ne moremo šteti v zlo, saj se to zgodi tudi danes v poštenih rodbinah, ki pa zaradi tega ne dobe nobenega madeža na čistu svojega imena. Kljub temu je bila gospa Sapfo strašno huda na svojega brata, saj bi utegnila slaba govorica škodovati njenemu penzionatu. Napisala mu je prav čedno pridigo v svoji maniri z adonismom v četrtem stihu in to je izdalo. Brata je bilo eram in je rekel gđ. Rodopis »Zbogom!« Njegov svak, gospod Skamandronimos, mož ravnateljice Sapfo, je bil tega vesel, deloma ker se je že bal za cekine svojega svaka, deloma pa zato, ker njegova žena ni prišla na sled njegovim zabavam s gđ. Rodopis. Javno je tedaj kot bel dan, da so do slej gospo pesnico in ravnateljico dekliškega penzionata le obrekovali in čas je, da popravijo literati in slikarji njeno sliko ter ji dajo zadoščenje, kakršno ji gre.

Telefonska in brzojavna poročila.

Uradniška predloga.

Dunaj, 29. novembra. Parlamentu je danes predložila vlada deloma popolnoma novo uradniško predlogo, ki jo je minister notranjih zadev Karel baron Heinold spremljal s posebnim govorom. Zbornica je z napeto pozornostjo sledila njegovim izjavam. Heinold je govoril v bistvu sledeče:

»Visoka zbornica! Vlada vam je predložila zakonski načrt v ureditvi službenega razmerja državnih uradnikov in uslužbencev, kateremu bo sledil v prihodnjih dneh enak načrt glede sodnih uradnikov in državnih učiteljev.

Zaradi tega je potrebno, podati izjavo, da si je vlada popolnoma v svesti, da je izboljšanje gospodarskega položaja in ugotovitev pravnega razmerja državnih uradnikov in uslužbencev nujno potrebno. To tem bolj, ker je od tega odvisna primerna rešitev tega velevažnega vprašanja.

Zato je vlada tudi ugodila zahtevi po takojšnji definitivni rešitvi tega vprašanja. Vlada predlaga visoki zbornici v pretes ureditve službenih razmer po zakonski predlogi ter je vlada predvsem skrbela za časovno napredovanje pri raznih kategorijah po časovnih razredih ter pragmatično ugotovila pravice in varnosti, ki zagotavljajo uradnikom, pri najmanj povoljni kvalifikaciji in, po dovršenih dopolnilnih izpitih brez izpremembe činovnega razreda prejeme prihodno višjega činovnega razreda, kakor hitro so dosegli v predlogi posebej zahtevano dobo službovanja za časovni napredek. Tega napredka pa ni zamenjali s časovnim avazmajem in je ugotovljenih pet uradniških skupin po predizobrazbi, in sicer: prva skupina do sedmega, zadnja do devetega činovnega razreda. S tem v zvezi pa se je videla vlada primorana, tudi jasno in določno označiti pravice in dolžnosti državnih uradnikov in uslužbencev. Vlada je imela pri kodifikaciji teh pravic in dolžnosti pred očmi, da je državna služba javno - pravnega značaja, ki zahteva tudi od uradnikov bolj razširjen krog dolžnosti, kakor od drugih navadnih državljanov. Vsled česar se ne smejo državni uradniki svojega osebnega mnenja tako prosto izražati, kakor drugi državljani in so omejeni tudi v pravici samoodločbe.

Poslanec Glöckel: Mi imamo samo eno državljansko pravo. Heinold: Pri ugotovitvi dolžnosti in pravic državnih uradnikov je bila vlada prosta vsake malenkostne ozkosrčnosti, vendar pa je ugotovitev teh pravic in dolžnosti, in vse tozadevne omejitve odvisna od državne blaginje, na kar se je vlada tudi ozirala in česar tudi ni preokarjala. Opomniti moramo in posebno poudarjati, da pri sprejetju te predloge zbornica hudo obteži državne finance in da prevzema s tem veliko odgovornost, ker v krogu rednih dohodkov pokritja za te izdatke ni mogoče najti. Zato mora vlada energično naglašati, da je izdelala te predloge trdno računajoča s tem, da bo parlament odprl državni upravi take virov za dohodke, ki bodo omogočili, in to poudarjam še enkrat najodločnejše — da postane ta predloga tudi zakon.

Poslanec Hildebrand: Pri vojaških predlogih vlada ni tako ozkosrčna! Heinold: Pod enakimi pogoji bo vlada uravnala tudi navedbenim potom in času primerno vprašanje državnih nastavljenec, izvzemši železničarjev. Treba pa je, da ima zbornica pred očmi, da bo stalo to že takoj v prvem letu 25 milijonov.

Prebivalstvo bo prevzelo na svoje rame ta bremena, prepričano, da bodo državni uradniki v svesti si te naklonjenosti, z neumorno gorečnostjo svoje prostovoljno prevzete dolžnosti izpolnjevali. Hitro posvetovanje in odslužitev te predloge od strani zakonodajne korporacije, ki prevzame s tem veliko truda in odgovornosti, je nujno potrebna. To upoštevajoč in z ozirom na finančno politično naravo predloge, bo zbornica prevzela to delo. — Prihrjevanje od vseh strani.

Kravali in pretepi v zbornici. — Ministri pobegnili.

Dunaj, 29. novembra. Proti drugi uri popoldne je justični minister dr. Hochenburger začel odgovarjati na Koernerjev nujni predlog. Prvi del njegovih izjavanj je poslušala skoraj vsa zbornica v gručah in je bil njegov govor sprejet precej ravnodušno. Ko je poudarjal, da sodniško vprašanje ni presojači kot politično vprašanje, so mu celo slovanski poslanci prišli na pomoč.

Takoj na to pa je dr. Hochenburger v drugem delu svojega govora izpremenil svoje stališče in se je obnašal kakor pravi venemški agitator. Rabil je besede: »Besitzstand der deutschen Richter«, »Geschlossenes deutsches Sprachgebiet«. Nemški del češke dežele je imenoval doledno »Deutsch-

böhmern«. Čehi so se nad njegovimi izjavami razburjali in ko je dr. Hochenburger opetovano rabil »Deutschböhmern«, mu je Koerner zaklical: »Es gibt kein Deutschböhmern!« Hochenburger pa je samo malomarno zamahnil z roko in se zaničljivo nasmešnil. Takoj na to so padle od njegove strani besede: »Nemško posestno stanje«. To je bil signal izbruhov ogorčenja, kakršno je zavladalo v parlamentu le malokdaj. Vrste čeških poslancev so udrlje proti ministrski klopi in slišati je bilo klice »Fej Hochenburger! Proč s njim!« Dol! s njim! Nemški poslanci so nekaj časa mirno opazovali te dogodke, potem pa so se navallili na Čeha. Pred ministrsko klopjo je prišlo do spopadov in dejanskih pretepov, zlasti sta se odlikovala nemška poslanca Glöckner in Vedral. Končno se je resnejšim poslaneom posredilo preprečiti večje izgrede.

Predsednik se je zamenj trudil napraviti red. Med tem je zaklical posl. T. o. b. k. a. min. predsedniku, da naj prepreči nadaljni govor Hochenburgerjev. »Tako ne sme govoriti avstrijski minister. Njegov nastop onemogoča delo parlamenta. Mi ne moremo v večino, če so v vladi ljudje s takimi nazori.« Mladochevi ni bilo mogoče pomiriti. Med tem je Hochenburger zaničljivo in z brezobzirnimi besedami nadaljeval svoj govor, kar je izzvalo prave viharje ogorčenja. Oglasilo se je piskanje na sirene. Vsi slovanski poslanci so v skrajni razburjenosti kričali »Fej, ven s njim!«

Ker si predsednik ni mogel pomagati, je prekinil sejo.

To je izzvalo zopet nove viharje. Hochenburger se je začel oddaljevati, Čehi pa so ga zasledovali do izhoda. Tam se je Hochenburger obrnil ter hotel tolažiti, češ da ni mislil tako hudo. V tem hipu pa je stopil posl. Spaček k njemu in ga je opljuval. Ko je Hochenburger izginil, je izbruhnil ves slovanski del zbornice v odobravanje in ploskanje se je razlegalo po parlamentu. V zbornici je zavladal grozen nemir. Gruče Nemcev in Čehov so se prerivale po parlamentu. V tem trenutku je seja še prekinjena. Splošno pa vlada mnenje, da se je situacija nenadoma poslabšala. Vsi krogi sodijo skrajno pesimistično. Sestal se je takoj na to ministrski svet.

Dunaj, 29. novembra. Neki očividci, ki je opazoval dogodke v parlamentu, opisuje konec Hochenburgerjeve afeze takole: Ko je razburjenje prikipelo do vrhunca, so nemški poslanci skušali češke poslance odriniti od min. klopi, kar se jim pa ni posrečilo. Podpredsednik dr. Conci se je na vse načine trudil napraviti mir. Ker se mu pa to ni posrečilo, je prekinil sejo. Hochenburger se je oddaljil hoteč oditi. Češki poslanci so ga ogorčeno zasledovali in pljuvali predenj ter mu klicali »Ne pridite več nazaj — vi skrunilec justice!« Hochenburger je bil ves blede ter je pomirjevalno zaklical: »Vsaj nisem tako slabo mislil, zakaj mi niste dovolili, da bi svoj govor nadaljeval.«

Posl. Fresl je vzel iz žepa železničarsko piščalko ter piskal. Končno pa mu jo je posl. Choc odvzel. Poslanec Stribrny je klical: »Vi ste najbolj sovražen človek na Češkem!« Po prekinjeni seji je sklical Stürgh ministriški svet ter pozval k sebi predsednika nemškega »Nationalverbanda« dr. Grossa.

Brambna reforma.

Dunaj, 29. novembra. V dobro informiranih krogih izjavljajo, da so vesti o izpremembi brambne reforme neresnične. Le v nekaterih malenkostnih ozirih bo brambna reforma izpremenjena, in sicer v vprašanju počastniškega naraščaja, ki se bo rešilo drugače, kakor s tem, da se vojaki po tretjem letu še zadržujejo. Ta izprememba bo zahtevala še nadaljnjih devet milijonov.

Interpelacija proti Marckhlu.

Dunaj, 29. novembra. Poslanec Stransky in tovariši so interpelirali radi imenovanja posl. Marckhla za nadsvetnika. V interpelaciji se poudarja, da je preskočil 30 prednikov, da je postal svetnik v Gradcu v času, ko je bil izvoljen za poslanca, torej v uradu sploh ni mogel nič delati. — Ako je kljub temu imenovan, je to samo Hochenburgerjevo darilo kot nemško - nacionalnemu politiku.

Gostilničarska deputacija v parlamentu.

Dunaj, 29. novembra. Danes popoldne je prišla v parlament deputacija državne gostilničarske zveze, da zaprosi poslance za intervencijo glede davka na pivo. Kranjske gostilničarje sta zastopala gg. Zajc in Kavčič iz Ljubljane. Gostilničarji so se oglasili tudi pri poslancih dr. Ravnarju in Pogačniku, ki sta jim obljubila, da bosta podpirala njih zahtevo glede davka na pivo.

Potovanje kralja Petra.

Bolgrad, 29. novembra. Kralj Peter se baje napoti meseca maja 1912 v London.

Gospodarstvo.

— Umetna vojaška naredba. Piše se nam: Zadnje dni so priobčili razni dnevniki veselo vest, da je skupno vojni ministrstvo izdalo ukaz, da se morajo vojaška vežbalšča (srelišča, vojašnice, jahalnice itd.) zasadi z domačim, sadonosnim drevjem! Ako pomislimo, da je naš domobranski minister izdal naredbo, vsled katere se udeležujejo domobranski vojniki kmečkemu stanu poljedelskih kurzov (v zimskem času teoretično, spomladi in poleti pa praktično) — potem je bil ukaz c. in kr. vojnega ministra radi gojenja sadjereje gotovo le naravna posledica! — Kdor je služil kot vojak v naših okupiranih pokrajinah v prvih letih po zasedbi teh pridobitnih dežela, ta bo vedel povedati, kako velikansko kulturno delo je izvršilo tam doli naše pridno in vztrajno vojaštvo! Ko so bile malone vse večje ceste narejene in dobro posute (za to je bilo treba drobiti kamenje in gramoz), morali so se napraviti vrtovi za sadje in zelenjavo; kajti zelenjave in sočivja ni bilo dobiti makar za drag denar ne! — Pri vsaki vojašnici je nasadilo naše vojaštvo veliko število lepo rastočega sadnega drevja. Ko je inšpiriral glavno komandirajoči general iz Sarajeva, pokazati se je moralo vsako leto novo kulturno delo! — Ako nupoštevamo dejstvo, da izkupi Tirolska le za izvoženo sadje (vino ni všteto!) vsako leto svojih 17 do 18 milijonov kron, potem še-le lahko spoznamo, kako velikanskega pomena bo postala v bodočnosti ta ministrova naredba v gospodarskem oziru za naše vrtnarje in sadjereje!

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Rasto Pustoslavšek.

Darila.

Upravištvu naših listov so poslali za:
Ciril - Metodovo družbo Ciril Vizjak, učitelj, Loški potok 25 K, plačal g. Ivan Benčina, Travnik 64 iz kazenske poravnave z g. Antonom Korbar, nadučitelj v Preserju pri Ljubljani 10 K, nabral v veseli družbi pri »Godeu« na Jezeru pri Preserju, z geslom »Vse za ljubljeno narodo«. Skupaj 35 kron.
Živeli naša domovina in darovalci!

Umrlji so v Ljubljani:

Dne 24. novembra: Fran Slatnar, vrtnar, 43 let, Ambrožev trg 3. — Ivan Merčun, bivši zidar, 71 let, Radeškega ceste 11.
Dne 26. novembra: Marija Kopitar, zasebnica, 7 let, Radeškega ceste 11.
Dne 27. novembra: Rudolf Bonač, trgovec, 27 let, Zaloška ceste št. 11.
Dne 28. novembra: Marija Tamše, zasebnica, 57 let, Radeškega ceste 11.
V vojaški bolnici:
Dne 21. novembra: Štefanija Leskovic, hči kolarskega pomočnika, 3 leta.
Dne 22. novembra: Ivan Nimis, opekarniški delavec, 41 let.

Avstrijska specialiteta. Na želodca bolehalci ljudem priporočati je porabo pristnega »Mollvege Seidlitz-praska«, ki je preskušeno domače zdravilo in vpliva na želodec krepilno ter pospešilo na prebavljenje in sicer z rastočim uspehom. Skatljica 2 K. Po poštnem povzetju razpošilja to zdravilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj, DUNAJ, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi zahtevati je izrecno MOLL-ovo prepart, zaznamovan z varnostno oznako in s podpisom. 5 18

Boreasa, severnega vetra, so se Rimljani

po pravici bali, ker jim je prinašal nalah in resno prehlajenje. Sedaj v tem slabem letnem času ima vsakdo vzrok se bati škodljivih posledic ledenih vetrov in dvakrat nam je treba biti previdni. Faveye pristne sodenske mineralne pastilje varujejo pred nevarnostjo prehlajenja ter točno in kar se najbolj misli da udobno zatirajo že nastalo prehlajenje sopil. Pa niso niti drage: skatljica stane samo K 125.

Generalno zastopstvo za Avstro-Ogrsko: W. Th. Guntzert, c. kr. dvorni založnik Dunaj V/II. Grosse Neugasse 17.

Zlata svetinja
Berolin, Pariz, Rim itd.

Seydlitz
Najboljše kozm. čistilo za zobe

Dobiva se povsod.

Seiditz
Izdeluje: O. SEIDL
Štitarjeva ulica 7.

Komik dr. ing. Mirsch, Olomouc. Kemično-tehnična preiskava je izpričala, da je »Seiditz« prav izvrstno uporabna ustna voda, ker so njeni podatki popolnoma neškodljivi in se z njo lahko razkužuje.

Slovenci in Slovenke!

Ne zabite družbe sv. Cirila in Metoda

Proti prahajem, luskinam in izpadanju las

deluje najboljšo priznana Tanno-chinin tinktura za lase

katera okrepčuje lasišče, odstranjuje luske in preprečuje izpadanje las. 1 steklenica z navodilom 1 krono. Razpošilja se z obratno pošto ne manj kot dve steklenici.
Zaloga vseh preizkušenih zdravil, medlo, mil, medicinal. vin, specialitet, najfinjših parumov, kirurških obvez, svežih mineralnih vod itd.
Dež. lekarna Milana Leusteka v Ljubljani Resljeva cesta št. 1. poleg novogradnje Fran Jožefovega jubila. mostu. 169
V tej lekarni dobivajo zdravila tudi člani bolniških blagajin (sodne železnice, c. kr. tobačne tovarne in okr. bolniške blagajne v Ljubljani).

Nobena kapljica

ne koristi tako želodcu, kot požirek pristnega „FLORIAN-a!“

Človek!

Pomni treh besed:

želodca red!

Postavno varovano.

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni kurzi dunajske borze 29. novembra 1911.

Maložniti papirji.	Dunaj	Gorjani
4% majeva renta	91-80	92-—
4% srebrna renta	94-75	94-95
4% avstr. krona renta	91-80	92-—
4% ogr.	90-60	90-80
4% kranjsko deželno posojilo	92-25	93-25
4% k. o. češke dež. banke	93-—	94-—

Srečke iz 1. 1860 „ 439-— 451-—

„ 1864 609-— 621-—

„ italske 304-— 316-—

„ zemeljske II. izdaje 299-— 305-—

„ II. 277-— 283-—

„ ogrske hipotekne 255-50 261-50

„ dun. komunalne 511-— 523-—

„ avstr. kreditne 510-— 522-—

„ ljubljanske 86-25 92-25

„ avstr. rdeč. križa 72-50 78-50

„ ogr. 48-— 54-—

„ baziška 37-75 41-75

„ turške 244-50 247-50

„ 470-— 472-—

„ 648-25 649-25

„ 542-25 543-25

„ 110-15 111-15

„ 732-50 733-50

„ 841-70 842-70

„ 348-— 351-—

„ 282-75 283-75

„ 11-37 11-39

„ 117-57 117-77

„ 95-45 95-55

„ 94-75 95-05

„ 254-50 255-50

„ 11-37 11-39

„ 117-57 117-77

„ 95-45 95-55

„ 94-75 95-05

„ 254-50 255-50

„ 11-37 11-39

„ 117-57 117-77

„ 95-45 95-55

„ 94-75 95-05

„ 254-50 255-50

„ 11-37 11-39

„ 117-57 117-77

„ 95-45 95-55

„ 94-75 95-05

„ 254-50 255-50

„ 11-37 11-39

„ 117-57 117-77

„ 95-45 95-55

„ 94-75 95-05

„ 254-50 255-50

„ 11-37 11-39

„ 117-57 117-77

„ 95-45 95-55

„ 94-75 95-05

„ 254-50 255-50

„ 11-37 11-39

„ 117-57 117-77

„ 95-45 95-55

„ 94-75 95-05

„ 254-50 255-50

„ 11-37 11-39

„ 117-57 117-77

„ 95-45 95-55

„ 94-75 95-05

„ 254-50 255-50

„ 11-37 11-39

„ 117-57 117-77

„ 95-45 95-55

„ 94-75 95-05

„ 254-50 255-50

„ 11-37 11-39

„ 117-57 117-77

„ 95-45 95-55

„ 94-75 95-05

„ 254-50 255-50

„ 11-37 11-39

„ 117-57 117-77

„ 95-45 95-55

„ 94-75 95-05

„ 254-50 255-50

„ 11-37 11-39

„ 117-57 117-77

„ 95-45 95-55

„ 94-75 95-05

„ 254-50 255-50

„ 11-37 11-39

„ 117-57 117-77

„ 95-45 95-55

„ 94-75 95-05

„ 254-50 255-50

„ 11-37 11-39

„ 117-57 117-77

„ 95-45 95-55

„ 94-75 95-05

„ 254-50 255-50

„ 11-37 11-39

„ 117-57 117-77

„ 95-45 95-55

„ 94-75 95-05

„ 254-50 255-50

„ 11-37 11-39

„ 117-57 117-77

„ 95-45 95-55

„ 94-75 95-05

„ 254-50 255-50

„ 11-37 11-39

„ 117-57 117-77

„ 95-45 95-55

„ 94-75 95-05

„ 254-50 255-50

„ 11-37 11-39

„ 117-57 117-77

„ 95-45 95-55

„ 94-75 95-05

„ 254-50 255-50

„ 11-37 11-39

„ 117-57 117-77

„ 95-45 95-55

„ 94-75 95-05

„ 254-50 255-50

„ 11-37 11-39

„ 117-57 117-77

„ 95-45 95-55

„ 94-75 95-05

„ 254-50 255-50

„ 11-37 11-39

„ 117-57 117-77

„ 95-45 95-55

„ 94-75 95-05

„ 254-50 255-50

„ 11-37 11-39

„ 117-57 117-77

„ 95-45 95-55

„ 94-75 95-05

„ 254-50 255-50

„ 11-37 11-39

„ 117-57 117-77

„ 95-45 95-55

„ 94-75 95-05

„ 254-50 255-50

„ 11-37 11-39

„ 117-57 117-77

„ 95-45 95-55

„ 94-75 95-05

„ 254-50 255-50

„ 11-37 11-39

„ 117-57 117-77

„ 95-45 95-55

„ 94-75 95-05

„ 254-50 255-50

„ 11-37 11-39

„ 117-57 117-77

„ 95-45 95-55

„ 94-75 95-05

„ 254-50 255-50

„ 11-37 11-39

„ 117-57 117-77

„ 95-45 95-55

„ 94-75 95-05

„ 254-50 255-50

„ 11-37 11-39

„ 117-57 117-77

KRANJSKA STAVBINSKA DRUŽBA V LJUBLJANI

Stavbno podjetništvo; pisarna za arhitekture in stavbotehniška dela; tesarstvo in mizarstvo s strojnim obratom za stavbna in fina dela; opekarne s strojnim obratom v Kosezah in na Višvi; kamnelomi v Podpeči in v Opatiji. — Priporoča se za stavbna dela vsake vrste.

Dražbeni oklic.

E 615/11/8.

Po zahtevanju Posojilnice v Slovenski Bistrici, zastopane po dr. Urbanu Lemež, odvetniku v Slovenski Bistrici, bo

dne 14. decembra 1911 dop. ob 10. uri

pri spodaj označeni sodnji v izbi št. 3 dražba posestva vl. št. 143 d. o. Slovenska Bistrica, sestojeca iz:

1. hišnega in gospodarskega poslopja z vrtom v mestu — s cenilno vrednostjo K 10.481.—
2. tovarne za izdelovanje opeke — s cenilno vrednostjo 33.277-80
3. hišnega poslopja za delavce pri opekarni — s cenilno vrednostjo 2.620.—
4. studenca za dobavo vode pri izdelovanju opeke — s cenilno vrednostjo 720.—
5. zemljiških parcel v površju 2 ha 65 a 39 m, arondiranih z opekarno, z ilovnato zemljo — s cenilno vrednostjo 3.900-48
6. pritiskline — s cenilno vrednostjo 5.—

Skupna določena cenilna vrednost znaša tedaj 51.004-28
Najnižji ponudek znaša 26.153-05
vadij, ki ga je položiti pred začetkom dražbe, pa 5.109-23

C. kr. okrajna sodnija v Slovenski Bistrici, oddelek II., dne 2. novembra 1911.

4012

Jvan Jax in sin
v Ljubljani 358
Dunajska cesta 17
priporoča svojo bogato zalogo
voznih koles.

Šivalni stroji
za rodbino in obrt.
Brezplačni kurzi za vezenje v hiši.
Pisalni stroji „ADLER“.

Št. 38810.

Razglas.

3993

V smislu § 37. občinskega reda za deželno stolno mesto Ljubljano se javno razpisuje, da so

proračuni o dohodkih in troških za leto 1912 in sicer:

- 1) mestnega zaklada,
- 2) mestnega ubožnega zaklada,
- 3) zaklada o meščanski imovini,
- 4) ustanovnega zaklada,
- 5) mestnega loterijako - posojilnega zaklada,
- 6) amortizacijskega zaklada mestnega loterijakovega posojila,
- 7) mestnega vedoveda,
- 8) mestne elektrarne in
- 9) mestne klavnice

se sestavljajo in da bodo razgrnjeni v mestnem knjigovodstvu štirinajet dni

od 25. novembra do 8. decembra t. l.

javno občanom na vpogled, da vsakdo lahko navede svoje opazke o njih

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dne 20. novembra 1911.

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni c. kr. deželne vlade svetnik
Laschan I. r.

Anton Bajec

umetni in trgovski vrtnar

vezanje st. p. a. občinstva, da se nabavi njegov

cvetlični salon

Pod Trančo.

Velika zaloga suhih vencev.

Izdelovanje šopkov, vencev, travkov itd.

Okusno delo in zmerno cene

Zunanja naročila točno.

Vrtnarija na Tržaški cesti št. 34.

Učenec

star 14 do 15 let, poštenih staršev, s primerno šolsko izobrazbo,

se sprejme v trgovino z mešanim blagom

pri vrtniki 3990

DOBEIC & NEUC V KRANJU.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajočimi se vplačili.

Lepa hiša na Gorenjskem

tudi za gostilno jako ugodna, se proda ali dobremu najemniku odda v najem. Kdo, pove upravnistvo »Slov. Narodas«.

Elegantne mesečne sobe

s kopalnico, električno razsvetlavo in posebnim vhomom :

se oddajo z decembrom

na Kongresnem trgu št. 14. 3949

Renomirana tvornica likérjev sprejme spretnega

potnika

za alpske dežele, z dobrimi spričevali iz špirtuozne ali špecerijske trgovine pod ugodnimi pogoji — Ponudbe z nadpisom „Potnik 10.000“ je nasloviti na upravnistvo »Slov. Narodas«.

Važno za vinske trgovce

Vinski sodi

več sto komadov, prav močni in zdravi iz hrastovega lesa, od 400—800 l

se dobivajo po prav nizki ceni 2545 pri trdki

M. Rosner & Co

v Ljubljani.

Važno za vinske trgovce

Najboljša in najzdravejša barva za lase in brado

je dr. Drallea „NERIL“, ki daje sivim in pordečelim lasem njih prvotno naravno in zdravo barvo. Dobi se svetla, rjava, temnorjava in črna v steklenicah z navodilom po 2 K, velike po 4 K, pri

Štefan Strmoli
Ljubljana, Pod Trančo št. 1.
Poulične šminke in puder najfineje, po zmernih cenah

Močni salon.

Častitim damam priporočam

klobuke

le najfinišnega okusa

Ida Škof-Vanek

239 Šof Trančo.

Šatni klobuki vedno pripravljeni. Jaka tudi vence o travkov in casne cvetlice . . . doma izdelovane . . .

Št. 3437

4014

Sv. Frančiška živinski semenj v Postojni

bo letos v pondeljek, 4. decembra.

Mestno županstvo v Postojni.

Št. 8787/V. u.

3987

Razglas.

Mladenci, ki so rojeni leta 1893. stopijo s 1. januarjem 1912 v črnovojno dolžnost.

Zaradi zabeleže se je toraj vsem leta 1893 v Ljubljani rojenim mladencem, neglede na pristojnost, in pa zunaj Ljubljane rojenim, v Ljubljano pristojnim mladencem od 1. do 15. decembra t. l. zglasiti v mestnem vojaškem uradu v »Mestnem domu«, I. nadstropju.

Izkazila o domovinstvu (domovnico, delavsko ali poselsko knjižico) je prinesiti seboj.

Bolne, odsotne in zadržane mladence morejo zglasiti sorodniki.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 21. novembra 1911.

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni c. kr. deželne vlade svetnik:
Laschan, I. r.

Št. 8616, V. 11.

3982

Poziv

vojaški taksi zavezanim osebam, naj se zglase.

Po zakonu z dne 10. februarja 1907. l. (drž. zak. št. 30.) se morajo vse vojaški taksi zavezane osebe dotlej, da prestane njihova dolžnost vojaške takse, zglasiti vsako leto, v mesecu januarju na tisti občini, v kateri imajo 1. dne januarja tega leta svoje bivališče.

Oprostitev osebne dohodnine ali nadomestilne takse za službo, ki se pričakuje ali ki je nastopila v prejšnjem letu zaradi tega, ker dohodek ne presega 1200 K, ali iz drugih vzrokov, ne odvezuje dolžnosti zglasiti se.

Zglasiti se je moči pisмено ali ustno. Pismene zglasitve se morajo opraviti tako, da se vpošljeta občini dva v vseh razpredelkih z različno pisavo popolno in resnično izpolnjena zglasilna obrazca, Zglasilni obrazci se dobivajo brezplačno pri mestnem vojaškem uradu v »Mestnem domu« I. nadstropje. Zglasila se vpošljajo v kraljevinah in deželah, zastopanih v državnem zboru, poštnine prosto.

Zglasilni obrazci so tako urejeni, da se lahko, zloženi in naslovljeni, oddajo na pošto, ne da bi se uporabil poseben ovitek.

Ustne zglasitve vpisuje občina v oba zglasilna obrazca.

Zglasitve, ki se podajo po kakem posredniku, ne odvezujejo zglasilnega zavezanca odgovornosti za izpolnjevanje naložene mu dolžnosti.

Zglasilnim zavezancem, ki predpisane zglasitve ne podajo pravočasno ali ki jo podajo v bistvenih točkah nepopolno, se lahko naloži do 50 K denarne kazni. Vojaški taksi zavezane osebe, ki v svojih glasilih vedoma kaj zamolče ali se zakrivijo neresničnih napovedi, zapadejo — ako dejanje ne osnuje učna kaznivega dejanja, ki se naj kaznuje po obtem kazenskem zakonu — denarnim kaznim do 500 K, če so dane posebne obtežilne okolnosti, do 1000 K. Naložene denarne kazni se izpremene v zaporne kazni, ako se ne dajo izterjati.

Vrhu tega je tedaj, če se zglasitev ni podala pravočasno ali če se je podala nepopolno, političnemu oblastvu dano na voljo na podstavi znanih podatkov ali pa takih, ki se poizvedo uradoma, brez obotavljanja prirediti vojaško takso.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 14. novembra 1911.

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni c. kr. deželne vlade svetnik
Laschan I. r.

Izredno dober nakup 2000 komadov modernih dolgih raglanov z modernim barvastim ovratnikom in reverjem, kateri stanejo K 30—40 po reklamni ceni brez konkurence od 10 K naprej do najfinejše izoršitve.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatovič

:: Ljubljana, Mestni trg št. 5. ::

„SLAVIJA“

„ . . . vzajemno zavarovalna banka v Pragi. . . .“

Rezervni fond K 52.752.255-24. — Impletno odškodnino in kapitalizacijo K 115.300.000-01.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vsehokoli slovansko-narodno upravo.

Vsa pojavnost dajati Cigar pisarne so v asstni bančni hiši

Generalno zastopstvo v Ljubljani v Gosposki ulici št. 12.

Zavaruje poslopja in premoženje proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatno podporo v narodne in občnokoristne namene.

Priporočamo našim
gospodinjam

KOLINSKO CIKORIJO

iz edine slovenske
tovarne v Ljubljani

Velika, dobro vpeljana manufakturna trgovina

v nekem mestu na Kranjskem se z zalogo vred radi preoblega drugega opravila
pod ugodnimi pogoji proda, ali da v najem.

Ponudbe pod „Trgovina 23“ na Prvo anončno pisarno v Frančiškanski ul. 8.

Modna in konfekcijska trgovina M. Hrištovič-Bučar

se je preselila v lastno hišo na Stari trg 9.

Priporoča zelo pomnoženo damsko in otroško zimsko
konfekcijo po znano najnižji ceni, tudi po meri.

Posebno krasne kostume, plašče, pelerine,
razne jopiče, krila, domače halje ter
: bluze in otroške oblekice. :

Velika izbira perila in higijeničnih potrebščin za novorojenčke. —
: : : Usako modno blago. — Pošilja na izbiro tudi po pošti. : : :

Pozor! Trgovci! Pozor!

Vsleđ sklepa gremija trgovcev se bodo še letos oddajali reklamni koledarji.

Ker je sedaj zadnji čas za naročilo

reklamnih koledarjev za l. 1912

si dovoljujem jih ponuditi vsem cenj. trgovcem in obrtnikom
komad že od 15 vin. naprej z blokom in tiskom.

Z veselo spoštovanjem se priporočam

Fr. Iglič, Ljubljana, Mestni trg 11
trgovina s papirjem in galanterijo na drobno in debelo.

Vzorci na razpolago. Največja izbir. Cene brez konkurence.

Na debelo in drobno. Pri večjem naročilu velik popust.

Gričar & Mejač
Ljubljana,

Prešernova ulica št. 9.
priporočata

svojo velikansko zalogo
zimskih sukenj

v vseh velikostih in različne ka-
kovosti, po čudovito nizkih cenah.

Prilagodna darila
za Miklavža in Božič.

J. Zamljen

čevljarški mojster

v Ljubljani, Sodna ulica št. 3

izvršuje vsa čevljarška dela do najfi-
nejše izvršitve in priporoča svojo zalogo

storjenih čevljev.

Izdeluje tudi prave gorske in
televadske čevlje.

Za naročila z dežele zadostuje kot mera
pripisan čevljev. 245

Tapetnik

Dragotin Puc

Ljubljana, Marije Terezije cesta št. 16

na dvorišču, levo 3856

se priporoča za vsa v to stroko spada-
joča dela. Velika izbir zgotovljenih

: divanov :
otomanov in modrocev.

Klobuke cilindre
in čepice
v najnovejših fazonah in v veliki izbiri
priporoča
IVAN SOKLIČ
Založnik G. Kr. avstrijskih državnih uradnikov.
Pod Trnovo št. 2. Postaja električne železnice.

Dijakom in dijakinjam popust!

Modna trgovina
O. Jezeršek
na Mestnem trgu
priporoča
svojo veliko izbiro damskih
čepic, perila, zavratnic,
pletenin, rokavic, predpas-
: nikov, kožuhovine itd. :
po znano nizkih cenah.

Kupujte v slovenski trgovini!

:: Igrače za Miklavža ::
in lepa darila za Božič

prodaja po solidnih cenah

Vaso Tetričiča nast. J. Samec,

Ljubljana, Mestni trg.

3941

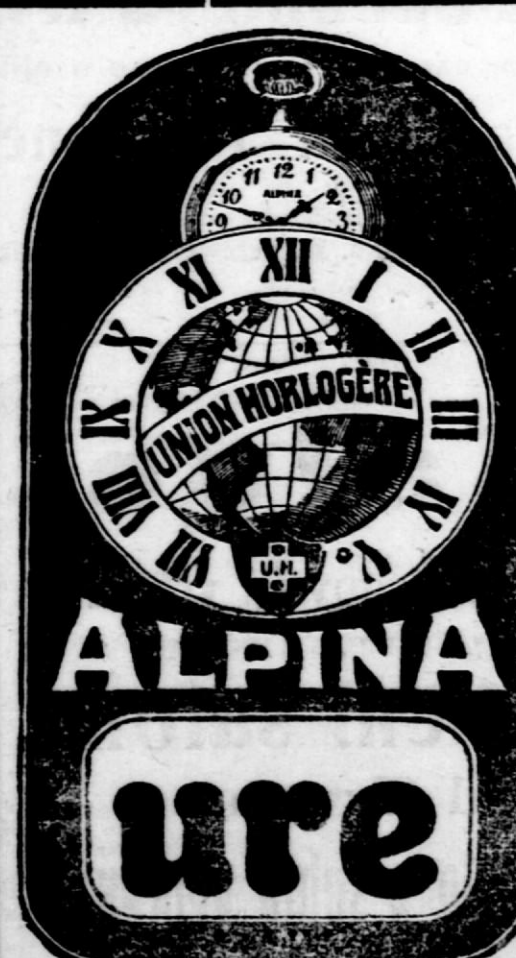

Dvorski trg št. 3.

Najnižje cene!
Strogo solidna postrežba!

Modni salon v Ljubljani
Stari trg št. 21 A. Vivod-Mozetič

Radi pozne sezone damski klobuki po izredno znižanih cenah.
Ogled klobukov brez obveznosti nakupa.
Sprejemajo se popravila. Pošilja se tudi na izbiro.
Žalni klobuki vedno v zalogi.

Lepa božična in novoletna darila.

Naročujte novi

jubilnejni cenik s koledarjem
po jako znižanih cenah in poštne prost
ko bo izšel za Božič.

Najbogatejša izbira kot obče znana domača
solidna trgovina po najnižjih tvorniških cenah
zlate, srebrne, nikelnaste in jeklene
ure in verižice. Briljanti največja
izbira: uhanov, prstanov itd. Kina
srebro, posebni cenik na zahtevo.

Fr. Čuden

urar in trgovec samo nasproti Fran-
čiškanskega samostana v Ljubljani.
Šivalni stroji najfinije vrste na zahtevo posebni cenik.
Nov jubilejni cenik s koledarjem bo za Božič
izšel, tudi poštne prost.

Tehnični biro in stavbno podjetje v Ljubljani,

Resljeva cesta št. 26 (poleg plinarne)

izdeluje:

Resljeva cesta št. 26 (poleg plinarne)

: Beton, železobeton, :
mostove, stropne, dvo-
rane, zaziidke turbin.

Strokovna izvršitev
vseh vrst načrtov,
prevzete zgradb,
: tehnična mnenja. :

: Vodovodi, električne :
centrale, turbine, mlinci,
žage, opekarne,
: moderne apnenice. :

: Obisk strokovnih :
inženirjev na željo.